Talim Noktası
DERS KİTAPLARI · SORU BANKASI

Yazılı Provaları

5. Sınıf

Çözümler ve Puanlama

1. Dönem 1. Ortak Yazılı Sınav
Bütün senaryoların örnek cevapları,
kısmi puan ölçütleri ve değerlendirme tabloları

Türkçe	Matematik	Fen Bilimleri	Sosyal Bilgiler
6 senaryo	5 senaryo	4 senaryo	5 senaryo

İçindekiler

Nasıl çalışılır?
1. Bu kitapçıkta Yazılı Provaları kitapçığındaki her senaryonun örnek cevapları ve kısmi puan ölçütleri var.
2. Önce senaryoyu süre tutarak çözün. Çözüme, cevaplarınızı yazdıktan sonra bakın.
3. Puanınızı her çözümün sonundaki "Kendimi Değerlendiriyorum" tablosuna yazın. Puan kaybettiğiniz çıktıyı genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın.

Türkçe

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	6	4
Senaryo 2	6	6
Senaryo 3	7	8
Senaryo 4	7	10
Senaryo 5	7	12
Senaryo 6	8	14

Matematik

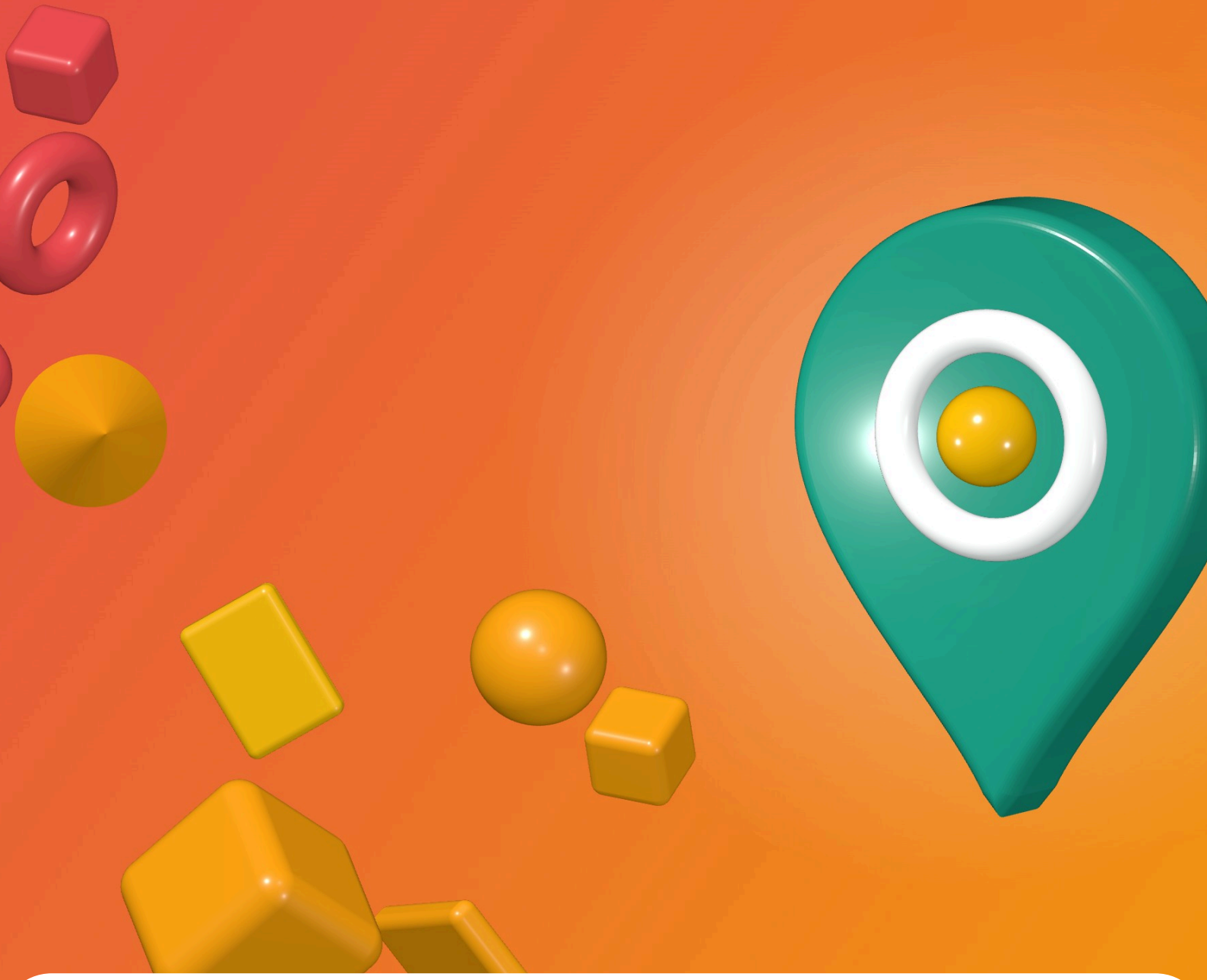
	Soru	Sayfa
Senaryo 1	7	17
Senaryo 2	7	19
Senaryo 3	7	21
Senaryo 4	6	23
Senaryo 5	7	25

Fen Bilimleri

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	7	28
Senaryo 2	7	30
Senaryo 3	6	32
Senaryo 4	6	34

Sosyal Bilgiler

	Soru	Sayfa
Senaryo 1	6	37
Senaryo 2	7	39
Senaryo 3	7	41
Senaryo 4	6	43
Senaryo 5	6	45

Türkçe

5. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 6 soru
Senaryo 2 6 soru
Senaryo 3 7 soru
Senaryo 4 7 soru
Senaryo 5 7 soru
Senaryo 6 8 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Bağlama dair ipuçları ve doğrudan bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yer: **okul bahçesi** (bahçenin çevresinde tur atılır). Zaman: **okulun bahar şenliği** (ilkbahar).	Her ipucu 3 puan.
b)	Sopayla çevrilen **çemberi düşürmeden bahçenin çevresinde üç tur atmak**.	Düşürmemek 2, üç tur 2 puan.
c)	**İki haftadır her teneffüste çalışıyordu.** Cümle: “Ela, iki haftadır her teneffüste çalışıyordu.”	Bilgi 3, cümle 2 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi ve mesaj

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Y** · 2. **D** · 3. **Y** · 4. **Y** · 5. **D**	Her doğru işaret 2 puan.
b)	Örnek: **Kazanmak yalnızca birinci olmak değildir; yarışırken arkadaşına yardım etmek de bir kazançtır.**	Mesajı doğru aktarmak 3, kendi cümlesiyle yazmak 2 puan.

3 Tam puan: 20

T.O.5.20 · Söz varlığının anlam ilişkileri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	yanıt → **cevap** · geride → **önde** · hızlı → **yavaş**	Her doğru kelime 3 puan.
b)	1. cümle: **insanın başının ön kısmı, surat**. 2. cümle: **doksan dokuzdan sonra gelen sayı, 100**. İlişki: **eş sesli (sesteş) kelimeler**.	Her anlam 2, ilişkinin adı 2 puan.
c)	İkileme: **yavaş yavaş** (ya da **yan yana**). Pekiştirme: **bembeyaz**.	İkileme 2,5; pekiştirme 2,5 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.5.7 · Grafikle iletilen anlam

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	En çok: **yakar top**. En az: **çember**.	Her biri 2 puan.
b)	10 + 8 + 6 + 4 + 2 = **30 öğrenci**. Saklambaç 8, seksek 4 → **2 katı**.	Toplam 3, kat 3 puan.
c)	Çember, sınıfta **en az oynanan oyundur** bu yüzden yarış için gönüllü bulmak zordur. Not, öğrencileri **çembere ilgi göstermeye ve yarışa katılmaya davet eder**.	İpucu (çemberin en kısa sütun olması) 2, örtük mesaj 3 puan.

5 Tam puan: 15

T.Y.5.13 · Gereksiz ve çelişen kelimeler

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **yaklaşık** ya da **kadar** · 2. **çok** ya da **fazla** · 3. **kocaman** ya da **büyük**	Her cümle 3 puan.
b)	1. **Ela kesinlikle yarışı bitirmiştir.** ya da **Ela yarışı bitirmiş olabilir.** 2. **Yarış tam olarak on dakika sürdü.** ya da **Yarış yaklaşık on dakika sürdü.**	Her cümle 3 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.5.16 · Nokta, hece ve satır sonu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Tarihte gün, ay ve yılı ayırma** · **saat ile dakikayı ayırma** · **sayıdan sonra sıra bildirme** · **dört ve daha çok basamaklı sayıyı üçlü gruplara ayırma**	Her doğru görev 2 puan.
b)	**çem-ber** · **ya-rış-çı-lar** · **öğ-ret-me-ni-miz**	Her kelime 2 puan.
c)	bah- / çe **D** · sop- / asıyla **Y** · teneff- / üste **Y** · ya- / rışçı **D**. Doğrusu: **so- / pasıyla** (ya da sopa- / sıyla), **tenef- / füste** (ya da teneffüs- / te).	Her doğru işaret 1, her doğru düzeltme 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.5.6	T.O.5.6	T.O.5.20	T.O.5.7	T.Y.5.13	T.Y.5.16	
Puan	15	15	20	15	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

T.O.5.5 · Bağlamdan anlam tahmini

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	çıta: ipucu **"kolay kırılmayan ama hafif olan ince tahta parçaları"** anlam: **ince, uzun tahta parçası**. meltem: ipucu **"ağaç yapraklarını hafifçe sallayan"**, "fırtınalı" ile karşıtlık; anlam: **hafif, serin rüzgâr**.	Her kelimede ipucu 2, tahmin 3 puan.
b)	**Sözlüğe bakarım** (Türk Dil Kurumu sözlüğü); **öğretmenime ya da aileme sorarım** başvuru kitabına ya da güvenilir bir genel ağ kaynağına bakarım.	Her uygun yol 2,5 puan.

2 Tam puan: 20

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**çıta, ip, renkli kâğıt (ya da naylon), yapıştırıcı, kuyruk, misina, makara** (herhangi dördü).	Her malzeme 1,5 puan.
b)	Uçurtmanın **havada dönüp durmasını önler, onu dengede tutar**.	4 puan.
c)	**Elektrik direklerinin, tellerin ve yolların yakınında** uçurulmamalıdır.	Üç yerden ikisi 5 puan; biri 3 puan.
d)	Sıra: Çıtalar artı biçiminde bağlanır **(1)** → Çerçeve kâğıda yapıştırılır **(2)** → Kuyruk eklenir **(3)** → Misina bağlanıp makaraya sarılır **(4)**.	Tam doğru sıra 5 puan; iki adım yer değiştirmişse 2 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.5.15 · Anahtar kelimeler

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	İskelet: **çıta** · Denge: **kuyruk** · İp: **misina** · Hava: **meltem** (meltemli hava).	Her kutu 2 puan.
b)	Örnek: **Çıtadan Gökyüzüne: Uçurtma Nasıl Yapılır?**	Anahtar kelime içeren, metne uygun başlık 4 puan.
c)	Çünkü metin balıkçıları anlatmaz; "balıkçı" yalnızca misinayı tanıtmak için geçer. **Metnin içeriğini yansıtmaz.**	3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.5.7 · Tablo ve simgelerle iletilen anlam

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Çarşamba **fırtınalı (gök gürültülü) bir hava** beklenmektedir; rüzgâr **65 km/sa** hızla esecektir.	Her bilgi 2 puan.
b)	Rüzgâr hızı **3 km/sa** bu hızda yapraklar bile kıpırdamaz. **Uçurtmayı kaldıracak rüzgâr yoktur.**	İpucu 2, açıklama 3 puan.
c)	**Cuma.** Hava **güneşlidir** ve rüzgâr **15 km/sa** hızla, yaprakları hafifçe sallayacak kadar (meltem) eser.	Gün 2, her ipucu 2 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.5.7 · Grafik ve sloganla iletilen örtük mesaj

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Ekran başında geçen zaman** (%50). **Evet**, açık havada oyun %20, kitap okuma %15'tir.	Her bölüm 2 puan.
b)	Çocuklar boş zamanlarının yarısını ekran başında geçiriyor; **ekran başındaki zamanı azaltıp açık havada daha çok oyun oynamalıyız**.	Grafikle ilişki 2, örtük mesaj 4 puan.
c)	Gri renk **donukluğu, hareketsizliği** çağrıştırır; yeşil **doğayı, canlılığı ve sağlığı** çağrıştırır. Renkler okuru **açık havada oyuna yönlendirmek** için seçilmiştir.	Renklerin çağrışımı 3, amaç 2 puan.

6 Tam puan: 20

T.Y.5.16 · Nokta, hece ve satır sonu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Genel ağ adresinde kullanma** · **kısaltmadan sonra kullanma** · **matematikte çarpma işareti** · **cümle sonunda kullanma**	Her doğru görev 2 puan.
b)	**u-çurt-ma** · **rüz-gâr-lı** · **çı-ta-la-rı**	Her kelime 2 puan.
c)	Yanlışlar: "uçu- / rtmamız" ve "Makaray- / ı". Doğruları: **uçurt- / mamız** (ya da u- / çurtmamız, uçurtma- / mız) ve **Maka- / rayı** (ya da Makara- / yı).	Her yanlışı bulma 1,5, her düzeltme 1,5 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	T.O.5.5	T.O.5.6	T.O.5.15	T.O.5.7	T.O.5.7	T.Y.5.16	
Puan	15	20	15	15	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

T.O.5.5 · Bağlamdan anlam tahmini

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	tereddüt: ipucu **"Yazsa mı, yazmasa mı, karar veremiyordu."** anlam: **kararsızlık**. temkinli: ipucu **"Tanımadığın birine hemen güvenmemek, her adımı düşünerek atmak."** anlam: **dikkatli, tedbirli**.	Her kelimede ipucu 1, tahmin 2 puan.
b)	**"Bu kararsızlık uzun sürmedi."** Anlam korunur; tahmin doğrudur. Kesin karar için sözlükten de bakılabilir.	Uygun cümle 3, "anlam korunuyor" yargısı 1 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Koşul: **ödevlerini bitirdiği günlerde**. Süre: **haftada iki kez, yarım saat**.	Koşul 2, süre 2 puan.
b)	**Kullanıcı adı, şifre, okulunun adı.**	Her bilgi 2 puan.
c)	Hesap, **oyuncuların şifrelerini ele geçirmeye çalıştığı için** kapatıldı.	5 puan; yalnız "kötü biri olduğu için" gibi genel cevap 2 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Y** (haftada iki kez) · 2. **D** · 3. **Y** (şifresini yazmadı, oyunu duraklatıp annesini çağırdı) · 4. **D** · 5. **Y** (kendi emeğiyle kazandı)	Her doğru işaret 2 puan.
b)	Şifreyi **diş fırçasına** benzetmiştir. Anlatmak istediği kural: **Şifre kimseyle paylaşılmaz.**	Benzetilen 2, kural 3 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.5.15 · Anahtar kelimeler

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**şifre, kişisel bilgi, engellemek, şikâyet**	Her doğru seçim 2 puan; yanlış seçim puan kazandırmaz.
b)	Örnek: **"Şifremi Kimseyle Paylaşmam"**, **"Kişisel Bilgim Bende Kalır"**, **"Engelle ve Şikâyet Et"**.	İki anahtar kelime içeren, metne uygun başlık 4 puan; tek anahtar kelime 2 puan.
c)	Bilmece, oyunun bir **ayrıntısıdır** metnin asıl konusu olan **kişisel bilgiyi korumayı** anlatmaz.	3 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.5.7 · Afişle iletilen anlam

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**14 Kasım Cumartesi, saat 14.00 okul spor salonunda**.	Zaman 2, yer 2 puan.
b)	Kilit simgesi: **Şifresini paylaşmadı.** Soru işaretli kişi simgesi: **Tanımadığı kişiye okulunun adını yazmadı.** Dur işareti: **Mesajı annesine gösterdi.** (Herhangi ikisi.)	Her kural 2,5 puan (simge 1, Arda'nın yaptığı 1,5).
c)	Güvenlik kuralları **yalnız oyun oynarken değil, oyun bittikten sonra da** geçerlidir; kişisel bilgilerimizi **her zaman** korumalıyız.	Örtük mesajı tam yazan 6 puan; yalnız "kurallara uymalıyız" 3 puan.

6 Tam puan: 15

T.Y.5.13 · Gereksiz ve çelişen kelimeler

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **tekrar** ya da **yeniden** · 2. **karşılıklı** · 3. **ileride** ya da **gelecekte**	Her doğru kelime 3 puan.
b)	1. **"Arda bu oyunu kesinlikle bitirecek."** ya da **"Arda bu oyunu galiba bitirecek."** 2. **"Şenliğe mutlaka katılacağım."** ya da **"Şenliğe belki katılacağım."**	Her doğru cümle 3 puan.

7 Tam puan: 15

T.Y.5.16 · Nokta, hece ve satır sonu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Şenlik 14.11.2026 tarihinde yapılacak.** · **Şenlik saat 14.00'te başlayacak.** · **Arda oyunun 3. bölümüne geçti.** · **Arda oyunda 12.500 altın biriktirdi.**	Her cümle 2 puan (sayıdaki nokta 1, cümle sonundaki nokta 1).
b)	**şi-kâ-yet** · **a-nah-tar** · **klav-ye**	Her kelime 1 puan.
c)	kul-/lanıcı **D** · eng-/ellemek **Y** → **en-/gellemek** · şif-/re **D** · ana-/htar **Y** → **anah-/tar**	Her doğru işaret 0,5; yanlış bölünenlerin her doğrusu 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	T.O.5.5	T.O.5.6	T.O.5.6	T.O.5.15	T.O.5.7	T.Y.5.13	T.Y.5.16	
Puan	10	15	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

T.O.5.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. Dede: **B** 2. Azra: **D** 3. Poyraz: **E** 4. Ilgaz: **A**	Her doğru eşleştirme 2 puan.
b)	**C.** Metinde oyunun kurallarının bir deftere yazıldığı bilgisi yoktur; dede kuralları yalnızca anlatmıştır.	2 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.5.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**En büyüğü altta, en küçüğü üstte** olacak biçimde üst üste dizdi.	3 puan. Yalnızca “üst üste dizdi” yazana 1 puan.
b)	**Kaleyi yeniden kurmak için koşar.**	3 puan.
c)	**Oyundan çıkar.**	3 puan.
d)	Telaştan **küçük taşı en alta koydu**; kale yine devrildi.	3 puan. Yalnızca “acele etti” yazana 1 puan.
e)	**Taşların başında durup hangi taşın sırası geldiğini yüksek sesle söyledi**; Poyraz da onun sesini dinleyerek taşları dizdi.	3 puan. Metinde yazmayan yol (ör. “topu daha sert attı”) yazana puan verilmez.

3 Tam puan: 15

T.O.5.20

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	cevap → **yanıt** yıkmak → **kurmak** (“kaleyi yeniden kurmak”) yorgun → **bitkin** (çok yorgun; derece farkı var)	Her doğru kelime 3 puan.
b)	**attı**: atmak, fırlatmak (topu elden fırlattı). **atı**: at, binilen ve yük taşıyan hayvan. İlişki: **eş sesli kelimeler**.	Her anlam 2, ilişkinin adı 2 puan.

4 Tam puan: 15

T.O.5.7

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Şunlardan ikisi: Oyun günü **pazar** günüdür; **saat 10.00–16.00** arasındadır; **Çınar Sokağı’nda** yapılacaktır; gün boyu **sokağa taşıt girmez**.	Her doğru bilgi 2 puan.
b)	Örtük mesaj: **Tableti bırakın, sokağa çıkıp arkadaşlarınızla oynayın.** (Ekran başında değil, açık havada oyun oynayın.) İpucu: Tablet **uyuyor** (z harfleri), ok **tabletten oyun araçlarına** uzanıyor.	Örtük mesaj 4, görselden ipucu 2 puan. Yalnızca “oyun günü var” yazana 1 puan (bu açık bilgidir).
c)	**Çocuklara** seslenmektedir. İpucu: Görselde **top, seksek, atlama ipi ve çember** gibi çocuk oyunlarının araçları vardır.	Hedef kitle 2, görselden ipucu 3 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.5.7

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: Taşıt giremez — **yasaklayan**. B: Dikkat, tehlike var (basamaklar) — **uyaran**. C: İçme suyu, çeşme — **bilgi veren**. D: Çıkış bu yönde — **yön gösteren**.	Her simgenin anlamı 1, türü 1 puan.
b)	Sırasıyla **5 Masa oyunları, 4 Tebeşirle resim, 3 Yedi kale**. İlk yardım noktası **Masa oyunları** alanının karşısındadır.	Doğru sıra 3 (sırası yanlışsa 2), ilk yardım 1 puan.
c)	Taşıtlar **hiçbir girişten** sokağa girmesin, oyun oynayan **çocuklar güvende** olsun diye.	Uygun gerekçe 3 puan.

6 Tam puan: 15

T.Y.5.13

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: (1) **geniş** (2) **ulu / kocaman / yaşlı** (3) **coşkulu / derin / kocaman**. Anlamca uygun başka kelimeler de kabul edilir.	Her uygun kelime 2 puan. Aynı kelimeyi iki kez kullanana o kelime için 1 puan.
b)	online → **çevrim içi** nickname → **takma ad** level → **aşama / seviye** game over → **oyun bitti**	Her doğru karşılık 1 puan.
c)	**gülümsemek → gülmek → kahkaha atmak**. Örnek cümle: Kale bir anda yıkılınca hepimiz **kahkaha attık**.	Doğru sıralama 2, anlama uygun cümle 3 puan.

7 Tam puan: 15

T.Y.5.16

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	vb. → **B** 1.200 → **E** 2. kapı → **C** öğretti. → **A** 10.30 → **D** 26.10.2026 → **Ç**	Her doğru harf 1 puan.
b)	**o-yun-cak** **çem-ber** **sak-lam-baç** **ar-ka-daş-lık**	Her kelime 1 puan.
c)	bah- / çemizde ✓ a- / tarak ✗ (satır sonunda tek harf bırakılmaz: **ata- / rak**) kaz- / anmak ✗ (hece bölünmüş: **ka- / zanmak** ya da **kazan- / mak**) tekerlek- / li ✓	Her doğru işaret 1, doğru yazılan bölme 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	T.O.5.6	T.O.5.6	T.O.5.20	T.O.5.7	T.O.5.7	T.Y.5.13	T.Y.5.16	
Puan	10	15	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

T.O.5.5 · Bağlamdan anlam tahmini

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	gelişigüzel: ipucu **"hiç düşünmeden"** anlam: **rastgele, düşünmeden**. hamle: ipucu **"her taşı oynamadan önce", "hamle yapmadan önce durup düşünüyordum"** anlam: **oyunda sırası gelenin yaptığı oynayış**.	Her kelimede ipucu 1, tahmin 2 puan.
b)	**hamle** önce gelir. İki kelimenin ilk iki harfi (ha) aynıdır; üçüncü harflerde **m, z'den önce** geldiği için "hamle" önce yer alır.	Doğru kelime 2, alfabe sırasıyla açıklama 2 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	kuyu **12** · hazine **2** · taş **48** · her kuyuda başta **4** taş	Her doğru sayı 1,5 puan.
b)	Oyuncu **bir kez daha oynar**.	4 puan.
c)	Taşlarını **hiç düşünmeden, gelişigüzel dağıttığı için** kaybetmiştir.	5 puan; yalnız "dedesi iyi oynadığı için" gibi metinde olmayan neden 0 puan.

3 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **D** · 2. **Y** (alınan kuyuya bir taş bırakılır) · 3. **D** · 4. **D** · 5. **Y** (kazanamadı, fark azaldı)	Her doğru işaret 2 puan.
b)	**"Önce say, sonra oyna."**	5 puan; aynı öğüdü kendi sözcükleriyle yazan da tam puan alır.

4 Tam puan: 15

T.O.5.7 · Görselle iletilen anlam

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**2 kişiyle** oynanır; bir oyun **yaklaşık 20 dakika** sürer.	Her bilgi 2 puan.
b)	Bir **tehlikeye dikkat çeker**. Kutuda **küçük parçalar (taşlar)** vardır; küçük çocuklar bunları **ağzına alıp yutabilir**.	Simgenin anlamı 2, neden 3 puan.
c)	Kardeşine **taşlarla oynaması için izin verilmemeli**, taşlar **onun ulaşamayacağı bir yere** kaldırılmalıdır. Çünkü kutuda **3 yaşından küçük çocuklar için uygun değildir** yazıyor.	Yapılacak iş 3, kutudaki bilgiye dayanan neden 3 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.5.20 · Zıt anlam, ikileme, atasözü

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**küçük ↔ büyük**, **kaybetmek ↔ kazanmak** (kaybettim / kazanamadım).	Her doğru çift 2 puan.
b)	**birer birer**, **uzun uzun**, **tek tek** (herhangi ikisi).	Her ikileme 2 puan.
c)	**Acele işe şeytan karışır.** Örnek: Anlatıcı ilk oyunda taşlarını **düşünmeden, acele dağıttığı için kaybetti** saymaya başlayınca bir kez daha oynama hakkı kazandı.	Doğru atasözü 3, metinden örnekle açıklama 4 puan.

6 Tam puan: 15

T.Y.5.3 · Paragraf türü ve sıralı yapı

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A. **tanıtma** · B. **öyküleme** · C. **betimleme**	Her doğru tür 2 puan.
b)	Örnek: **Önce** iki takım oluşturulur. **Ardından** ebe seçilir ve göz bandı bağlanır. **Sonra** ebe, sesleri dinleyerek arkadaşlarını yakalamaya çalışır. **En sonunda** yakalanan oyuncu yeni ebe olur.	Adımlar oyunun oynanış sırasına uygun 3, en az üç sıralama sözcüğü 3, yazım ve noktalama 3 puan.

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **“Dedem kuralları bana özetledi.”** ya da **“…kısaca anlattı.”** 2. **“Kazandığım taşları dedeme iade ettim.”** ya da **“…geri verdim.”** 3. **“Oyun tahtası yaklaşık elli santimetreydi.”** ya da **“…elli santimetre civarındaydı.”**	Her doğru cümle 3 puan.
b)	1. **“Bu akşam kesin dedemi yeneceğim.”** ya da **“Bu akşam galiba dedemi yeneceğim.”** 2. **“Oyun aşağı yukarı yirmi dakika sürdü.”** ya da **“Oyun tam yirmi dakika sürdü.”**	Her doğru cümle 3 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	T.O.5.5	T.O.5.6	T.O.5.6	T.O.5.7	T.O.5.20	T.Y.5.3	T.Y.5.13	
Puan	10	15	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 6 · 5. Sınıf Türkçe

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 10

T.O.5.5 · Bağlamdan anlam tahmini

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	pürüz: ipucu **"Oyun kırk beş dakika sürdü; arkadaşlarımız sıkıldı. Bazı kurallar da karışıktı."** anlam: **aksaklık, küçük sorun**. kıvanç: ipucu **Küçük bir öğrencinin oyundan öğrendiğini kardeşine sorması, "Oyunumuz gerçekten oynarken öğretiyordu."** anlam: **gurur, övünç, sevinç**.	Her kelimede ipucu 1, tahmin 2 puan.
b)	Örnek: **"Kardeşimin karnesini görünce büyük bir kıvanç duydum."**	Kelimeyi "gurur, sevinç" anlamında kullanan, yazımı doğru cümle 4 puan.

2 Tam puan: 15

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Oynarken öğreten bir kutu oyunu tasarlamak.**	4 puan; yalnız "oyun yapmak" 2 puan.
b)	1. Sorun: **Oyun kırk beş dakika sürdü, arkadaşları sıkıldı.** Çözüm: **Kare sayısını otuza indirdiler.** 2. Sorun: **Bazı kurallar karışıktı.** Çözüm: **Kuralları resimli küçük kartlara yazdılar.**	Her sorun 1,5, her çözüm 1,5 puan.
c)	Çünkü **denizin üstünde sıcak hava akımları zayıftır** leylekler bu akımlarla süzülerek uçar.	5 puan.

3 Tam puan: 10

T.O.5.6 · Doğrudan verilen bilgi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
1-5)	1. **Y** (dört kişiydiler) · 2. **D** · 3. **Y** (çoğu zaman kanat çırpmadan süzülür) · 4. **Y** (bir tur bekler) · 5. **D**	Her doğru işaret 2 puan.

4 Tam puan: 10

T.O.5.7 · Görselle iletilen anlam

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**4. adım (Oynat, gözle)**. Kanıt: **"Oyunu ilk kez sınıfta oynattığımızda…", "İkinci kez oynattığımızda…"**	Adım 2, kanıt 2 puan.
b)	Oyun tasarlamak **bir kerede bitmez** oyun oynatılır, **sorunlar görülür, düzeltilir ve yeniden denenir**. Bu yüzden **sabırlı olmak ve vazgeçmemek** gerekir.	Okun anlamı (geri dönüp yeniden denemek) 3, örtük mesaj (sabır, bir kerede olmaz) 3 puan.

5 Tam puan: 15

T.O.5.15 · Anahtar kelimeler ve kavram haritası

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**leylek, göç, kutu oyunu, tasarlamak**	Her doğru kelime 2 puan; zar, kütüphane, karton, şenlik puan kazandırmaz.
b)	Örnek: **"Göç" anahtar kelimedir, çünkü grup oyununu leyleklerin göç yolculuğunu öğretmek için tasarlamıştır.**	Kelimeyi metnin konusuna bağlayan açıklama 4 puan; yalnız "metinde geçiyor" 0 puan.
c)	Örnek: **Bir grup öğrenci, leyleklerin göçünü öğreten bir kutu oyunu tasarlar.**	3 puan.

6 Tam puan: 10

T.O.5.20 · Eş anlam ve eş seslilik

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	hedef = **amaç** · seyahat = **yolculuk**	Her kelime 2 puan.
b)	1. **sayı (100)** · 2. **surat, insanın ön tarafı** · 3. **suda ilerlemek (yüzmek)**	Her anlam 2 puan.

7 Tam puan: 15

T.Y.5.3 · Paragraf türü seçimi

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **tanıtma** · 2. **betimleme** · 3. **öyküleme**	Her doğru tür 2 puan.
b)	Örnek: **"Oyunumun adı Arı Kovanı. Bu oyun iki ya da dört kişiyle oynanır. Amacı, arıların çiçekten çiçeğe nasıl bal taşıdığını öğretmektir. Oyuncular zar atarak çiçek kartları toplar. Kovanına ilk on kartı getiren oyuncu oyunu kazanır."**	Dört bilginin her biri 1,5 (6), tanıtma paragrafına uygun yapı 1, yazım ve noktalama 2 puan.

8 Tam puan: 15

T.Y.5.16 · Nokta ve hece

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Bazı leylekler göç ederken 10.000 kilometreden fazla yol alır.** · **Oyunun 2. sürümü çok daha kısa sürdü.** · **Dr. Ece Arslan oyunumuzu çok beğendi.** · **Kartlara kuş adları, göç yolları vb. bilgiler yazdık.**	Her cümle 2 puan (sayı ya da kısaltmadaki nokta 1, cümle sonundaki nokta 1).
b)	**kuş** (tek hece) · **ley-lek** · **Af-ri-ka**	Her kelime 1 puan.
c)	1. **sıra bildirme** · 2. **dört ve daha çok rakamlı sayıyı üçlü gruplara ayırma** · 3. **kısaltma** · 4. **cümleyi bitirme**	Her doğru görev 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

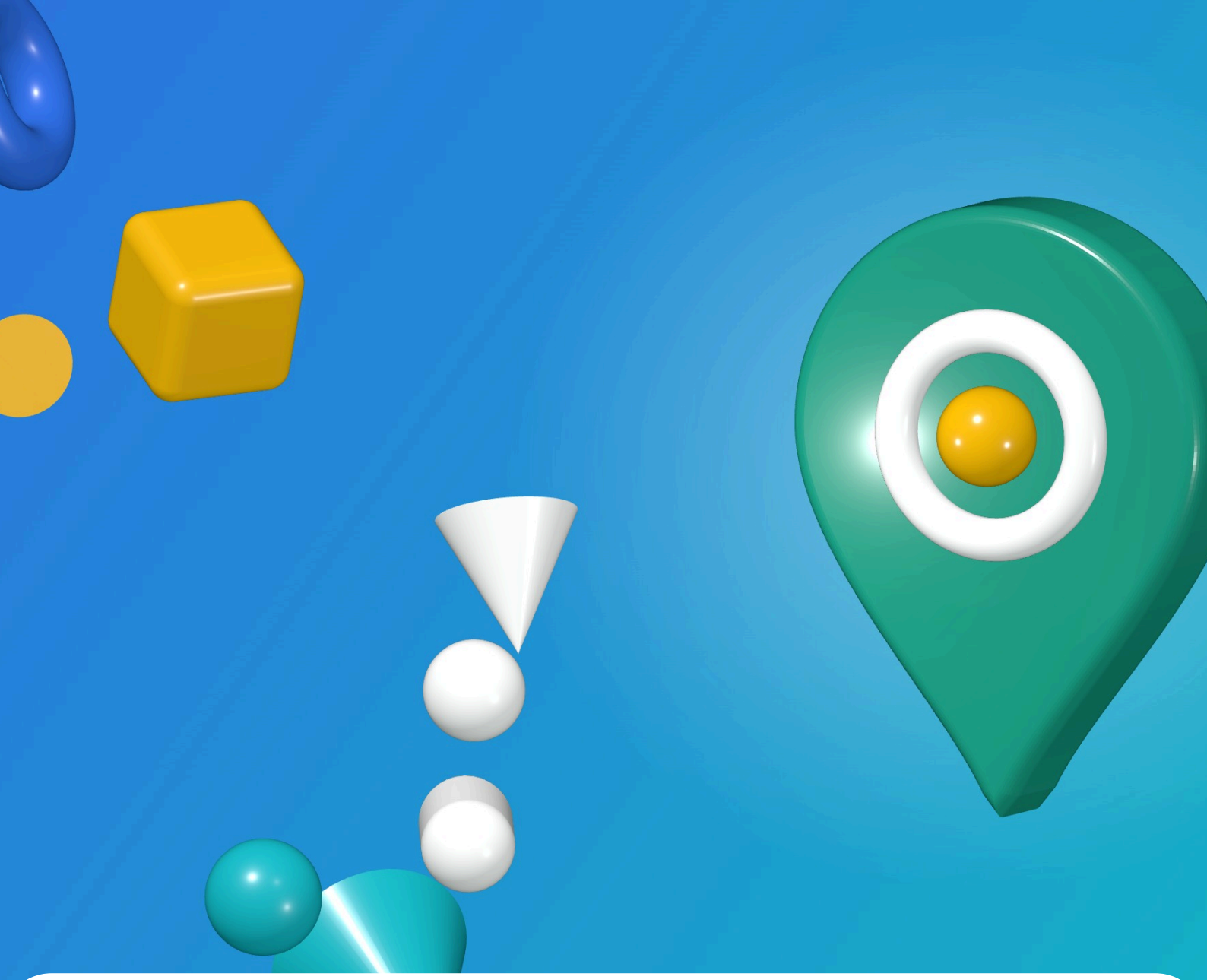
Soru	1	2	3	4	5	6	7	8	Toplam
Çıktı	T.O.5.5	T.O.5.6	T.O.5.6	T.O.5.7	T.O.5.15	T.O.5.20	T.Y.5.3	T.Y.5.16	
Puan	10	15	10	10	15	10	15	15	**100**
Aldığım									

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Matematik

5. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 7 soru
Senaryo 2 7 soru
Senaryo 3 7 soru
Senaryo 4 6 soru
Senaryo 5 7 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 5. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

MAT.5.3.1 · Çizim araçları

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **cetvel** · 2. **gönye** · 3. **pergel** · 4. **açıölçer** · 5. **cetvel** · 6. **cetvel**	Her doğru araç 1 puan.
b)	Işın K'den başlar, L'den geçer ve L'nin ötesinde okla biter. L'den ışına gönyeyle dik bir çizgi çizilir ve köşeye dik açı işareti konur.	Işın 2 (başlangıç K, ok yönü doğru), dikme 2, dik açı işareti 1 puan.
c)	Pergel açıklığı **2 cm**, çap **2 + 2 = 4 cm**.	Her cevap 2 puan.

2 Tam puan: 15

MAT.5.3.2 · Çizimlere dayalı çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **D** · 2. **D** · 3. **Y** (ışın bir yönde sonsuza uzanır) · 4. **D** · 5. **Y** (bir noktadan yalnız bir dikme çizilir)	Her doğru işaret 2 puan.
b)	Pergel açıklığı değişmediği için **|OB| = |BC| = |CD| = 3 cm**. **|OD| = 3 + 3 + 3 = 9 cm**.	Eşit uzunluk gerekçesi 2, işlem ve sonuç 3 puan.

3 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Açıölçerle ölçme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**$m(\widehat{KOL}) = 130°$**. [OK kolu **dış ölçekte 0**'ı gösterdiği için dış ölçek okunur.	Ölçü 3, ölçek ve gerekçe 2 puan.
b)	**$m(\widehat{KOM}) = 40°$** · **$m(\widehat{MOL}) = 130° − 40° = 90°$**	Her ölçü 3 puan (işlem 1, sonuç 2).
c)	$\widehat{KOL}$ **geniş** · $\widehat{KOM}$ **dar** · $\widehat{MOL}$ **dik** · $\widehat{KOT}$ **doğru açı (180°)**	Her doğru çeşit 1 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.5.3.4 · Kesişen ve paralel doğrular

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 numaralı açı: **180° − 62° = 118°**, komşu bütünler · 2 numaralı açı: **62°**, 62°'lik açının ters açısı · 3 numaralı açı: **118°**, 1 numaralı açının ters açısı (ya da 62°'lik açıyla komşu bütünler)	Her açı 2 puan (ölçü 1, gerekçe 1).
b)	(1) **eşittir** · (2) **180**	Her boşluk 2 puan.
c)	Doğrular **paraleldir** aralarında **açı oluşmaz**. Çınar Yolu bu iki doğrunun **kesenidir**.	Paralel 2, açı oluşmaz 1, kesen 2 puan.

5 Tam puan: 10

MAT.5.3.5 · Çokgen oluşumu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**4 doğru dörtgen**.	Her cevap 2 puan.
b)	3 → **üçgen, 3, 3** · 5 → **beşgen, 5, 5** · 6 → **altıgen, 6, 6**	Her satırda ad 1, kenar ve köşe sayısı birlikte 1 puan.

6 Tam puan: 15

MAT.5.3.6 · Çokgenin iç ve dış açıları

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**180° − (50° + 70°) = 60°**	İç açılar toplamı 180° bilgisi 2, işlem 2, sonuç 1 puan.
b)	**x = 180° − 60° = 120° dış açıdır**.	Ölçü 3, dış açı 1 puan.
c)	Kaan **haklı değildir**. İki dik açının toplamı 90° + 90° = 180°'dir; üçüncü açıya **0° kalır, üçgen oluşmaz**. Eşkenar üçgende her iç açı **180° ÷ 3 = 60°**.	Karar 1, gerekçe 3, eşkenar üçgen 2 puan.

7 **Tam puan: 15**

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**|AC| = 3 cm**, **|BC| = 2 cm**. C noktası iki çemberin de üzerindedir; **merkezden çember üzerindeki noktaya uzaklık yarıçaptır**.	Her uzunluk 2, gerekçe 2 puan.
b)	Kenarlar 4 cm, 3 cm, 2 cm; **üç kenar da farklı** olduğu için **çeşitkenar** üçgendir.	Çeşit 2, gerekçe 2 puan.
c)	İki yarıçap da **4 cm** olmalıdır. Önerme: **"Merkezleri arasındaki uzaklık yarıçaplarına eşit olan iki çemberin merkezleri ve kesişim noktalarından biri eşkenar üçgen oluşturur."**	Yarıçaplar 2, önerme 3 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	MAT.5.3.1	MAT.5.3.2	MAT.5.3.3	MAT.5.3.4	MAT.5.3.5	MAT.5.3.6	MAT.5.3.7	
Puan	15	15	15	15	10	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 5. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

MAT.5.3.1 · Gösterimler ve çizim araçları

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	[AC] **AC doğru parçası** · [AB **AB ışını** · $\overleftrightarrow{BD}$ **BD doğrusu** · |AC| **AC doğru parçasının uzunluğu** · m(ABC) **ABC açısının ölçüsü**	Her doğru okunuş 1 puan.
b)	Işın O'dan başlar, A'dan geçer ve A'nın ötesinde okla biter. Açıölçerin merkezi O'ya, 0 çizgisi [OA üzerine konur; 60° işaretlenir ve O'dan bu işarete [OB çizilir. Açı yayla gösterilir.	Işın 2, açıölçerin doğru yerleştirilmesi ve 60° 3, açı işareti 1 puan.
c)	Her nokta M'ye **2 cm** uzaklıktadır. Çember, **bir noktaya (merkeze) eşit uzaklıktaki tüm noktaların oluşturduğu şekildir**.	Uzaklık 2, tanım 2 puan.

2 Tam puan: 15

MAT.5.3.2 · Çizimlere dayalı çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**|OL| = 5 cm**. K ve L aynı yay üzerindedir; pergelin açıklığı değişmediği için **O'ya uzaklıkları eşittir**. KOL üçgeninin **iki kenarı (|OK| ve |OL|) eşittir** üçgen ikizkenardır.	Uzunluk 2, gerekçe 2, kenar çıkarımı 2 puan.
b)	AB doğrusu ile **d** doğrusu **paraleldir** (AB // d). A ve B, d'ye **eşit uzaklıktadır** doğrular kesişmez ve aralarında açı oluşmaz. Örnek: **tren rayları**, defter çizgileri.	Paralel 2, gerekçe 2, örnek 1 puan.
c)	1. **D** · 2. **Y** (doğru iki yönde sınırsız uzar) · 3. **D** · 4. **Y** (dışındaki bir noktadan yalnız bir dikme çizilir)	Her doğru işaret 1 puan.

3 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Açıölçerle ölçme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**m(ROS) = 55°**. [OR kolu **iç ölçekte 0**'ı gösterdiği için iç ölçek okunur.	Ölçü 3, ölçek ve gerekçe 2 puan.
b)	Tam dönme **360°, tam açı** · Yarım dönme **180°, doğru açı** · Çeyrek dönme **90°, dik açı**	Her ölçü 1, her ad 1 puan.
c)	Ölçüleri eşit açılar **eş açılardır**. 48° < 90° olduğu için ikisi de **dar açıdır**.	Her cevap 2 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.5.3.4 · Kesişen doğruların oluşturduğu açılar

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**x = 180° − (50° + 70°) = 60°**: a doğrusu üzerinde doğru açı oluşur · **y = 50°**: 50°'lik açının ters açısı · **z = 70°**: 70°'lik açının ters açısı	Her açı 2 puan (ölçü 1, gerekçe 1).
b)	Tümleri **90° − 35° = 55°** · Bütünleri **180° − 35° = 145°**	Tümler 2, bütünler 2, işlemler 1 puan.
c)	(1) **Evet**. Şekildeki 50°, 70°, 60° ve ters açıları, yani altı açının hepsi dar açıdır. (2) **Hayır**. Yan yana üç açı bir doğru açı (180°) oluşturur; üçü de 90° olsaydı toplam 270° olurdu.	Her cevap 2 puan (karar 1, gerekçe 1).

5 Tam puan: 10

MAT.5.3.5 · Çokgen oluşumu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**4 doğru dörtgen 4 kenar, 4 köşe**.	Doğru sayısı 1, ad 2, kenar ve köşe birlikte 1 puan.
b)	Ece **haklı değildir**. Paralel iki doğru kesişmez; son doğru ilk doğruyu kesmediği için **kapalı şekil oluşmaz**. Çokgen, **düzlemde en az üç doğrunun, son doğru ilk doğruyu kesecek biçimde ardışık kesişmesiyle oluşan kapalı şekildir**.	Karar 1, gerekçe 2, çokgenin oluşumu 3 puan.

6 Tam puan: 15

MAT.5.3.6 · Üçgenin iç ve dış açıları

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	İkizkenar üçgende taban açıları eştir: **x = (180° − 40°) ÷ 2 = 70°**.	Taban açılarının eşliği 2, 180° bilgisi 2, sonuç 2 puan.
b)	C'deki iç açı da 70°'dir: **y = 180° − 70° = 110° dış açıdır**.	Ölçü 3, gerekçe 1, dış açı 1 puan.
c)	Elif **haklı değildir**. İki geniş açının toplamı **180°'den büyüktür** oysa üçgenin iç açılarının ölçüleri toplamı 180°'dir.	Karar 1, gerekçe 3 puan.

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Doğru açı** oluşur; ölçüsü **180°**. Üçgenin **iç açılarının ölçüleri toplamı 180°'dir**.	Açının adı 1, ölçü 1, çıkarım 3 puan.
b)	35° ve 55° → **90°, dik üçgen** · 20° ve 45° → **115°, geniş açılı üçgen** · 60° ve 60° → **60°, dar açılı üçgen**	Her açı 1, her çeşit 1 puan.
c)	Elif **haklıdır**. Karenin **bütün kenarları ve bütün açıları eştir** kare düzgün çokgendir. Dikdörtgenin açıları eş olsa da **kenarları eş değildir** düzgün çokgen değildir.	Kare 2, dikdörtgen 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	MAT.5.3.1	MAT.5.3.2	MAT.5.3.3	MAT.5.3.4	MAT.5.3.5	MAT.5.3.6	MAT.5.3.6	
Puan	15	15	15	15	10	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 5. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

MAT.5.3.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	[YZ]: **YZ doğru parçası**. [ZY: **ZY ışını** (başlangıç noktası Z). |YZ| = 6 cm: **YZ doğru parçasının uzunluğu 6 cm'dir**. d ⊥ k: **d doğrusu k doğrusuna diktir**.	Her okunuş 1 puan. [ZY için başlangıç noktası Y denirse puan verilmez.
b)	[EF]: E ile F arasında, iki ucu belli çizgi. [EG: E'den başlayıp G'den geçen, tek yönde uzayan çizgi. FG: F ve G'den geçen, iki yönde uzayan çizgi. Köşesi E olan açı: **FEG açısı**, **FEG** (ya da GEF).	Her doğru çizim 1 puan (3). Açının adı ve sembolü 2 puan; E ortada yazılmazsa puan verilmez.
c)	(1) **Çember**. (2) Çitin her noktası ağaca eşit uzaklıktadır; bir noktaya eşit uzaklıktaki noktaların oluşturduğu şekil çemberdir. (3) **Daire**. (4) Yarıçap 2 m'dir; çap iki yarıçaptır: 2 + 2 = **4 m**. (5) **Pergel**.	1 + 1 + 1 + 2 + 1 puan. (4)'te yalnız 2 m yazana puan verilmez.

2 Tam puan: 15

MAT.5.3.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	[BA dış ölçekte 25'i, [BC 95'i gösteriyor. Kollardan hiçbiri 0'da değildir; iki okumanın farkı alınır: 95 − 25 = **70°**. (İç ölçekte de 155 − 85 = 70.)	Fark alma fikri 2, sonuç 3 puan.
b)	Ece **yalnız [BC kolunun gösterdiği sayıyı okumuştur**. [BA kolu 0'da değildir; 95°, [BC ile açıölçerin 0 çizgisi arasındaki açıdır.	Hatayı açıklama 3 puan.
c)	70° < 90° olduğu için **dar açıdır**. Dik açı için 90 − 70 = **20°** daha açılmalıdır.	Çeşit 1, 20° 2 puan.
d)	Merkezi köşeye yerleştirme **1**, 0 çizgisini bir kolla çakıştırma **2**, o kolun 0'ının ölçeğine bakma **3**, öbür kolu aynı ölçekte okuma **4**.	Tamamı doğru 4 puan; yalnız iki adım yer değiştirmişse 2 puan.

3 Tam puan: 15

MAT.5.3.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bir tam dönme tam açıdır: 360°. Sekiz eş açı vardır: 360 ÷ 8 = **45°**.	360° 1, bölme 2, sonuç 1 puan.
b)	K → KD: **45°**, **dar açı**. K → D: 2 × 45 = **90°**, **dik açı**. K → GD: 3 × 45 = **135°**, **geniş açı**.	Her satır: ölçü 1 + çeşit 1 puan.
c)	(1) 4 × 45 = **180°**, **doğru açı**. (2) 8 × 45 = **360°**, **tam açı**. (3) 180 + 180 = 360: **tam açı iki doğru açıya eşittir** (doğru açı, tam açının yarısıdır).	(1) 2, (2) 2, (3) 1 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.5.3.4

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	m(TPV) = **38°**: RPU açısının ters açısıdır; ters açıların ölçüleri eşittir. m(UPT) = 180° − 38° = **142°**: R, P ve T aynı doğru üzerindedir; RPU ile UPT komşu bütünler açılardır. m(VPR) = **142°**: UPT açısının ters açısıdır.	Her açı: ölçü 1 + gerekçe 1 puan.
b)	Öbür üç açı da **90°** olur (ters açı ve komşu bütünler açılar). d ve n **dik doğrulardır**: **d ⊥ n**.	Açılar 1, dik doğrular ve sembol 2 puan.
c)	28°: tümleri 90 − 28 = **62°**, bütünleri 180 − 28 = **152°**. 72°: tümleri **18°**, bütünleri **108°**. 110°: tümleri **yok** (110° > 90°), bütünleri **70°**.	Her hücre 1 puan.

5 Tam puan: 15

MAT.5.3.4

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. durum: **0** (üçü paralel). 2. durum: **2**. 3. durum: **1**. 4. durum: **3**. k ile l: **k // l** (paralel). m doğrusu, k ve l'nin **kesenidir**.	Her durum 1 (4), k // l 1, kesen 1 puan.
b)	Altı açı bir noktanın çevresini tam olarak doldurur: toplam **360°** (tam açı). Hepsi dik açı olsaydı 6 × 90 = 540° olurdu; 540 ile 360 eşit değildir. **Ece haklı değildir**.	360° 2, karar ve işlem 3 puan.
c)	**Evet, olabilir.** Ters açılar eş olduğundan ölçüler ikişer kez tekrar eder ve yan yana üç açı bir doğru açı (180°) oluşturur. Örnek: **50°, 60°, 70°, 50°, 60°, 70°** (50 + 60 + 70 = 180; hepsi 90°'den küçük).	Evet 1, uygun örnek 3 puan (ters açılar eş, toplam 360°, her biri 90°'den küçük). Altı açının 60° olduğu örnek de doğrudur.

6 Tam puan: 10

MAT.5.3.5

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: **u ile p**. B: **p ile r**. C: **r ile s**. D: **s ile t**. E: **t ile u**.	Her köşe 1 puan.
b)	**Beşgen**. 8 doğru ardışık kesişirse **8 kenarlı** bir çokgen (sekizgen) oluşur.	Her biri 1 puan.
c)	En az **3 doğru**. İki doğru en çok bir noktada kesişir; düzlemde bir bölgeyi her yandan kapatamaz, kapalı şekil oluşmaz.	3 doğru 1, gerekçe 2 puan.

7 Tam puan: 15

MAT.5.3.6

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Selin: **Yanlış**. 90° + 90° = 180° olur; üçüncü açıya hiç ölçü kalmaz. Umut: **Doğru**. Örneğin eşkenar üçgenin üç açısı da 60°'dir.	Her biri karar 1 + gerekçe 1 puan.
b)	|MN| = |MP| olduğundan eş kenarları gören açılar eştir: $m(\widehat{MNP}) = m(\widehat{MPN})$. 180° − 48° = 132°; 132 ÷ 2 = 66. $m(\widehat{MNP}) = m(\widehat{MPN})$ = **66°**. $m(\widehat{MPZ})$ = 180° − 66° = **114°** (P'deki dış açı).	Her açı 2 puan.
c)	35° + 55° = 90°; 180° − 90° = **90°**. Bir açısı dik açı olduğu için **dik üçgendir**.	Üçüncü açı 3, tür 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	MAT.5.3.1	MAT.5.3.3	MAT.5.3.3	MAT.5.3.4	MAT.5.3.4	MAT.5.3.5	MAT.5.3.6	
Puan	15	15	15	15	15	10	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 5. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

MAT.5.3.1 · Çizim araçları ve açı

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **çizgeç (ölçüsüz cetvel)**: uzunluk ölçülmeden düz çizgi çizer · 2. **pergel**: merkeze eşit uzaklıktaki noktaları çizer · 3. **gönye**: dik açılı köşesiyle dikme çizer	Her araç 1, her gerekçe 1 puan.
b)	(1) A ve B'den geçen, iki ucu oklu **d** doğrusu. (2) A'dan başlayan, tek ucu oklu ve B'den geçmeyen ışın. (3) B'de **d**'ye gönyeyle çizilen dik çizgi ve dik açı işareti.	Doğru 2 (iki yönlü ok ve ad), ışın 1, dikme 2 puan.
c)	**Açı** oluşur. Bir ışın başlangıç noktası etrafında döndüğünde **ilk konumu ile son konumu arasında açı oluşur** dönme noktası açının köşesi, iki konum açının kollarıdır.	Açı 1, dönme açıklaması 3 puan.

2 Tam puan: 15

MAT.5.3.2 · Çizimlere dayalı çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**|AE| = 2 + 2 + 2 + 2 = 8 cm** · **|BD| = 2 + 2 = 4 cm**. Pergel açıklığı değişmediği için **kesilen bütün parçalar [MN]'ye eştir**.	Her uzunluk 2, gerekçe 2 puan.
b)	**a** ve **b paraleldir**: **a ∥ b**. Bir doğrunun bütün noktaları öbür doğruya eşit uzaklıkta olduğu için **kesişmezler**, aralarında açı oluşmaz.	Paralel 2, sembol 1, gerekçe 2 puan.
c)	Çıkarım **doğru değildir**. [PR] ve [ST] uzatılırsa sağ tarafta **kesişir**. Paralellik doğrular için söylenir: **ne kadar uzatılırsa uzatılsın kesişmeyen doğrular** paraleldir.	Karar 1, gerekçe 3 puan.

3 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Açıölçerle ölçme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**$m(\widehat{AOB}) = 35°$**. [OA kolu **dış ölçekte 0**'ı gösterdiği için dış ölçek okunur.	Ölçü 2, ölçek ve gerekçe 2 puan.
b)	**$m(\widehat{BOC}) = 90° - 35° = 55°$** · **$m(\widehat{COD}) = 145° - 90° = 55°$** · **$m(\widehat{AOD}) = 145°$**	Her ölçü 2 puan.
c)	$\widehat{AOB}$ **dar** · $\widehat{AOC}$ **dik** · $\widehat{AOD}$ **geniş** · $\widehat{BOD}$ **geniş (110°)**. $\widehat{BOC}$ ile $\widehat{COD}$ **eş açılardır** (ikisi de 55°).	Her çeşit 1, eş açı 1 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Tam açı, doğru açı, dik açı

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bir tam dönme **tam açı = 360°**'dir. 8 eşit parça: **360° ÷ 8 = 45°**.	Tam açı bilgisi 2, işlem 2, sonuç 1 puan.
b)	Yarım tur **180°, doğru açı** · Çeyrek tur **90°, dik açı**	Her ölçü 1, her ad 1, tablonun tamamı 1 puan.
c)	**Derece** kullanılmalıdır. Kalem kapakları **farklı büyüklükte** olabilir; herkes aynı açıya farklı sayı bulur. Derece **herkes için aynı** olan standart birimdir.	Derece 2, gerekçe 3 puan.

5 Tam puan: 20

MAT.5.3.4 · Doğruların birbirine göre durumu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **kesişen** · (2) **dik kesişen (dik)** · (3) **paralel** · (4) **çakışık**	Her durum 2 puan.
b)	**a = 180° − 125° = 55°** (125° ile komşu bütünler) · **b = 125°** (125°'nin ters açısı) · **c = 55°** (a'nın ters açısı). Örnek çift: **125° ile a** (ya da a ile b, b ile c, c ile 125°).	Her açı 2 (ölçü 1, gerekçe 1), açı çifti 2 puan.
c)	Önerme **doğrudur**. Dik açının komşu açısı 180° − 90° = **90°**'dir; ters açılar eşit olduğu için **dört açı da 90°** olur. Bu doğrular **dik kesişen doğrulardır** (⊥).	Karar 1, gerekçe 2, adlandırma 1 puan.

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**6 doğru altıgen 6 kenar, 6 köşe**.	Her cevap 2 puan.
b)	**(B)**'de üçgen oluşur. (A)'da üç doğru **aynı noktada kesişir**, kapalı şekil oluşmaz. (C)'de iki doğru **paraleldir, kesişmez** son doğru ilk doğruyu kesmez.	(B) 2, (A) gerekçesi 2, (C) gerekçesi 2 puan.
c)	**Doğru değildir** dört doğru paralel olabilir ya da aynı noktada kesişebilir. Önerme: **"Dört doğru, her biri bir sonrakini ve son doğru ilk doğruyu kesecek biçimde ardışık kesişirse dörtgen oluşur."**	Karar 2, önerme 4 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	MAT.5.3.1	MAT.5.3.2	MAT.5.3.3	MAT.5.3.3	MAT.5.3.4	MAT.5.3.5	
Puan	15	15	15	15	20	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 5. Sınıf Matematik

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

MAT.5.3.1 · Temel kavramlar ve açı

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **doğru parçası**, **[KF]** · 2. **ışın**, **[DE** · 3. **doğru**, $\overleftrightarrow{SH}$	Her kavram 1, her gösterim 1 puan.
b)	$\widehat{AKB}$, $\widehat{BKA}$, $\hat{K}$. Köşe: **K**. Kollar: **[KA ve [KB**.	Adlandırmalar 3 (her biri 1), köşe ve kollar 2 puan.
c)	Düşünce **doğru değildir**. Açının kolları ışındır, uzunlukları yoktur. Açının ölçüsü **kolların arasındaki açıklığa** (ışının dönme miktarına) bağlıdır; kollar uzatılınca açı değişmez.	Karar 1, gerekçe 3 puan.

2 Tam puan: 15

MAT.5.3.2 · Çizimlere dayalı çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**|MR| = |MS| = 2 cm**. Çember, **M noktasına eşit uzaklıktaki bütün noktalardan** oluşur. T çemberin içinde olduğu için **|MT| 2 cm'den kısadır**.	Uzunluklar 2, gerekçe 2, |MT| 1 puan.
b)	Sıra: **2, 3, 1, 4** (yukarıdan aşağıya). Pergelin açıklığı **[KL]'nin uzunluğunu olduğu gibi taşır** bu yüzden ölçmeye gerek yoktur.	Doğru sıra 4 (her adım 1), gerekçe 2 puan.
c)	**Paralel değildir**. E ve F'nin **d**'ye uzaklıkları farklıdır (2 cm ve 3 cm); EF uzatılırsa **d**'yi keser. Düzeltme: dikmeler üzerinde **d'ye eşit uzaklıkta** iki nokta işaretlenip birleştirilmelidir.	Karar 1, gerekçe 1, düzeltme 2 puan.

3 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Açıölçerle ölçme ve açı çeşitleri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Zeynep yalnız [OR kolunun gösterdiği sayıyı okumuştur; [OP kolu 0'da değildir. **m(POR) = 110° − 40° = 70°** (iç ölçekte 140° − 70° = 70°).	Hatanın açıklanması 2, işlem 2, sonuç 2 puan.
b)	90° **dik** · 135° **geniş** · 45° **dar** · 180° **doğru açı** · m($\widehat{POR}$) **dar**	Her çeşit 1 puan.
c)	Saat 3.00: **90°, dik açı** · Saat 6.00: **180°, doğru açı**	Her ölçü 1, her ad 1 puan.

4 Tam puan: 15

MAT.5.3.3 · Tam açı, tümler ve bütünler açı

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Çeyrek tur: **doğu, 90°** · Yarım tur: **güney, 180°** · Tam tur: **kuzey, 360°**	Her satır 2 puan (yön 1, ölçü 1).
b)	Tümler açıların toplamı 90°: **90° − 35° = 55°**. Bütünler açıların toplamı 180°: **180° − 55° = 125°**.	Açı 2, bütünler 2, işlemler 1 puan.
c)	Açıölçerin merkezi O'ya, 0 çizgisi [OA üzerine konur. [OA'nın gösterdiği 0'dan başlayan ölçekte **130** işaretlenir, B adı verilir ve **[OB** çizilir. $\widehat{AOB}$ geniş açıdır.	Açıölçerin yerleştirilmesi 1, doğru ölçek 1, 130°'lik açının çizimi 2 puan.

5 Tam puan: 15

MAT.5.3.4 · Doğruların birbirine göre durumu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**paralel** · **dik kesişen** · **kesişen** · **kesişen** (Lale Sk. ve Gül Sk. uzatılırsa kesişir; paralel değildir.)	Her durum 2 puan.
b)	Ters açı **60°** komşu açılar **180° − 60° = 120°** ve ters açısı **120°**.	Ölçüler 3, işlem 1 puan.
c)	**Oluşmaz**. Okul Caddesi ile Pazar Caddesi **paraleldir** kesişmezler, bu yüzden aralarında açı oluşmaz.	Karar 1, gerekçe 2 puan.

6 Tam puan: 10

MAT.5.3.4 · Paralel ve dik doğrular

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	AB ∥ DC · AB ⊥ BC · AD ∥ BC · AD ⊥ DC	Her sembol 1 puan.
b)	Örnek: **AD ⊥ AB ve BC ⊥ AB, öyleyse AD ∥ BC** (ya da AB ve DC, BC'ye diktir). AD ile BC arasındaki uzaklık **her yerde |AB| kadardır** uzaklık değişmediği için doğrular **kesişmez**.	Örnek 3, açıklama 3 puan.

7 Tam puan: 15

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(A) **çokgen, beşgen** · (B) **çokgen değil**: şekil **kapalı değildir** · (C) **çokgen değil**: bir kenarı **eğridir**, çokgenin kenarları doğru parçasıdır · (D) **çokgen, altıgen**	Her şekil 2 puan.
b)	Kenar: **3, 4, 5, 6** · Köşe: **3, 4, 5, 6**. Bir çokgenin **kenar sayısı köşe sayısına eşittir**.	Tablo 2, ilişki 2 puan.
c)	**En az 3** doğru parçası gerekir. İki doğru parçası **kapalı bir şekil oluşturamaz**.	Sayı 1, gerekçe 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	MAT.5.3.1	MAT.5.3.2	MAT.5.3.3	MAT.5.3.3	MAT.5.3.4	MAT.5.3.4	MAT.5.3.5	
Puan	15	15	15	15	15	10	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Fen Bilimleri

5. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 7 soru | **Senaryo 2** 7 soru | **Senaryo 3** 6 soru | **Senaryo 4** 6 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 5. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Ay'ın özellikleri ve bilimsel çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Atmosfer yok denecek kadar az**: solunacak hava yoktur, oksijen taşımak gerekir. **Gündüz ile gece arasındaki sıcaklık farkı çok büyüktür**: giysi aşırı sıcaktan ve soğuktan korur.	Her neden 3 puan. Yalnız "hava yok" ya da yalnız "sıcaklık" yazan 3 puan alır.
b)	Yanlış: **Dünya'ya da göktaşı düşer.** Asıl neden: Dünya'nın **atmosferi küçük göktaşlarının çoğunu yere inmeden parçalar**. Ay'da bu kalkan yok denecek kadar az olduğu için en küçük göktaşı bile yüzeye çarpar.	Yanlışı belirtmek 2, atmosferle açıklamak 3 puan.
c)	Ay'da **rüzgâr ve yağmur olmadığı için** izleri silen ya da bozan bir etki yoktur.	Rüzgâr ve yağmurun olmaması 4 puan. Yalnız "atmosfer yok" yazan 2 puan alır.

2 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Dönme ve dolanma verilerini kaydetme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Atmosfer, Ay: **neredeyse yok**. Rüzgâr ve yağış, Dünya: **olur**. Ay'ın kendi ekseni etrafında bir turu: **yaklaşık 27 gün 8 saat**. Ay'ın Dünya çevresinde bir turu: **yaklaşık 27 gün 8 saat**.	Her doğru hücre 1,5 puan.
b)	İki süre **eşittir** (yaklaşık 27 gün 8 saat). Bu yüzden Dünya'dan bakınca **Ay'ın hep aynı yüzünü** görürüz.	Eşitlik 2, "hep aynı yüz" sonucu 3 puan.
c)	Ay'ın **kendi ekseni etrafındaki bir turu yaklaşık 27 gün** sürer. Bir yerin bu sürenin yaklaşık yarısında Güneş'e dönük kalması **yaklaşık iki hafta** eder.	Dönme süresini kullanmak 2, "yarısı gündüz" düşüncesi 2 puan.

3 Tam puan: 15

FB.5.1.3 · Ay'ın evreleri ve zamanlaması

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	8 Ekim: **ilk dördün** · 16 Ekim: **dolunay** · 23 Ekim: **son dördün**	Her doğru evre 2 puan.
b)	Yeni ayda **Ay, Güneş ile Dünya'nın arasındadır**. Ay'ın **aydınlık yarısı Güneş'e**, **karanlık yarısı Dünya'ya** dönüktür. Ay ışık kaynağı olmadığı için görünmez.	Konum 2, aydınlık/karanlık yarı açıklaması 3 puan.
c)	1 + 29,5 = 30,5 → **30 ya da 31 Ekim**.	İşlem 2, tarih 2 puan. 30 Ekim de 31 Ekim de tam puan alır.

4 Tam puan: 15

FB.5.1.3 · Evre modeli

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yeni ay: **K** (Ay, Güneş ile Dünya arasında). Dolunay: **M** (Dünya, Güneş ile Ay arasında).	Her doğru konum 2 puan.
b)	**III**: sağ yarısı aydınlık. Evre: **ilk dördün**.	Görünüş 3, evre adı 3 puan.
c)	Ay dolandıkça **aydınlık yarısının Dünya'dan görülebilen kısmı değişir**. Yeni ayda aydınlık yarının hiçbir kısmını, dolunayda tamamını görürüz.	Açıklama 5 puan. "Ay'ın bir kısmını Dünya'nın gölgesi kapatır" yazan puan alamaz.

5 Tam puan: 15

FB.5.1.4 · Büyüklükleri temsil eden model

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Dünya: **yaklaşık 4 cm** (Ay'ın çapı Dünya'nınkinin dörtte birinden biraz fazla). Güneş: **yaklaşık 400 cm = 4 m** (1 cm × 400).	Her model çapı 2, gerekçesi 1 puan. Dünya için 3,5-4 cm arası kabul edilir.
b)	**Yaklaşık 50 ölçek.** Bu karşılaştırma gök cisimlerinin **hacmini** (kapladıkları yeri) gösterir.	Sayı 3, "hacim / kapladığı yer" 2 puan.
c)	Örnekler: **Uzaklıklar ölçekli değildir**. Model **hareket etmez** (dönme ve dolanma yoktur). Güneş modeli **ışık ve ısı yaymaz**. Gerçek cisimlerin yüzeyleri (krater, okyanus) gösterilmez.	Her doğru yön 2 puan.

6 Tam puan: 15

FB.5.1.4 · Hareketleri temsil eden model

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1: **D** · 2: **D** · 3: **Y** · 4: **Y** · 5: **Y**	Her doğru işaret 1 puan.
b)	3: "Ay", **"Dünya"nın çevresinde dolanır** Dünya ile birlikte Güneş'in çevresinde dolanmış olur. 4: "Ay" **kendi çevresinde de döner** dönme ve dolanma süreleri eşit olduğu için **yüzü hep "Dünya"ya dönüktür**. 5: Dünya kendi çevresindeki turunu **yaklaşık 24 saatte**, Ay Dünya çevresindeki turunu **yaklaşık 27 gün 8 saatte** tamamlar.	Her doğru düzeltme 2 puan.
c)	**Güneş > Dünya > Ay.** Güneş'in topu en büyük, Ay'ınki en küçük olmalıdır.	Doğru sıralama 4 puan.

7 Tam puan: 10

FB.5.2.1 · Dinamometre ve kuvvetin etkileri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	10 N ÷ 10 bölme = **1 N**.	İşlem 1, sonuç 2 puan.
b)	**6 N.**	3 puan.
c)	Kuvvet **cismin şeklini değiştirir** (yay uzadı). Örnek: Topa vurunca **hareket başlar**, kaleci topu tutunca **durur**, raketle topun **yönü değişir**.	Etki 2, uygun örnek 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	FB.5.1.2	FB.5.1.2	FB.5.1.3	FB.5.1.3	FB.5.1.4	FB.5.1.4	FB.5.2.1	
Puan	15	15	15	15	15	15	10	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 5. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Ay'ın özellikleri ve bilimsel çıkarım

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1: **Gündüz ile gece arasındaki sıcaklık farkı çok büyüktür** (gündüz 100 °C'nin üstü, gece −130 °C'nin altı). 2: **Atmosfer yok denecek kadar azdır**, solunacak hava yoktur. 3: **Atmosfer yok denecek kadar az olduğu için göktaşları parçalanmadan yüzeye çarpar**.	Her doğru satır 2 puan.
b)	Paneller **yaklaşık iki hafta elektrik üretir, sonraki yaklaşık iki hafta üretemez**. Öneri: Gündüz üretilen elektriği **depolamak** (büyük piller) ya da başka bir enerji kaynağı bulundurmak.	Etkiyi açıklamak 3, uygun öneri 2 puan.
c)	**Evet.** Ay'ın dönme ve dolanma süreleri eşit olduğu için **Dünya'ya hep aynı yüzü dönüktür** üs bu yüzdedir.	Yanıt 1, gerekçe 3 puan.

2 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Dönme ve dolanma

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Bir tur.** Elif, tur boyunca Yusuf'un önünü, yanlarını ve sırtını sırayla görmüştür. Yüzü hep direğe dönük kalmak için Yusuf **kendi çevresinde de bir tur dönmüştür**.	Sayı 2, Elif'in gözlemiyle gerekçe 3 puan.
b)	Yusuf **Ay'ı**, direk **Dünya'yı** temsil eder. Canlandırma, **Dünya'dan Ay'ın hep aynı yüzünün görülmesini** açıklar.	Temsiller 2, açıklanan gözlem 3 puan.
c)	**Hayır.** Dönme süresi dolanma süresinden kısa olurdu; Ay bir dolanma turunda kendi çevresinde yaklaşık iki tur dönerdi. Dünya'dan **Ay'ın farklı yüzleri** görülürdü.	Yanıt 1, sürelerin eşit olmayacağı 2, farklı yüzlerin görüleceği 2 puan.

3 Tam puan: 15

FB.5.1.3 · Evrelerin zamanlaması

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	10 Kasım: **son dördün** · 18 Kasım: **yeni ay** · 25 Kasım: **ilk dördün**	Her doğru evre 2 puan.
b)	3 + 29,5 = 32,5 → Kasım 30 gün olduğu için 32,5 − 30 = 2,5 → **2 ya da 3 Aralık**.	İşlem 2, tarih 2 puan.
c)	**Doğru değildir.** Evre döngüsü (29,5 gün) takvim ayından (30 ya da 31 gün) **biraz kısadır**. Dolunay ayın 1'ine ya da 2'sine denk gelirse **aynı ayın sonunda bir dolunay daha** görülebilir. Aylar evrelere göre başlayıp bitmez.	Görüş 1, sürelerin karşılaştırılması 2, iki dolunay olabileceği 2 puan.

4 Tam puan: 15

FB.5.1.3 · Hilal ve ilk dördün

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**III** (sağ kenarı ince aydınlık). Önceki ana evre: **yeni ay**.	Görünüş 3, evre 2 puan.
b)	**İlk dördün.** Dairenin **sol yarısı taralı** (karanlık), sağ yarısı aydınlık bırakılır.	Evre adı 2, doğru çizim 3 puan.
c)	**Doğru değildir.** Ay'ın büyüklüğü değişmez. Ay dolandıkça **aydınlık yarısının Dünya'dan görülen kısmı artar**.	Görüş 1, açıklama 4 puan.

5 Tam puan: 10

FB.5.1.3 · Evrelerin oluşumu

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Çelişir.** Gölge açıklaması doğru olsaydı Dünya, Güneş ile Ay'ın arasındayken Ay en karanlık görünmeliydi. Oysa dolunayda Ay **tamamen aydınlıktır** demek ki evreleri gölge oluşturmaz.	Çelişkiyi fark etmek 2, açıklama 2 puan.
b)	Ay ışık kaynağı değildir; **her zaman Güneş'e bakan yarısı aydınlıktır**. Ay **Dünya çevresinde dolandıkça**, bu aydınlık yarının **Dünya'dan görülen kısmı değişir**. Bu yüzden Ay'ı farklı görünüşlerde görürüz.	Işığı yansıtma 2, dolanma 2, görülen kısmın değişmesi 2 puan.

6 Tam puan: 15

FB.5.1.4 · Hacimleri temsil eden model

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Misket (Ay) ve portakal (Dünya).** 2 × 50 = 100 cm³.	Cisimler 3, işlem 2 puan.
b)	**Göstermez.** 4000 ÷ 100 = 40; pilates topu portakaldan yalnızca 40 kat fazla yer kaplar. Güneş ise Dünya'dan **yaklaşık 1,3 milyon kat** fazla yer kaplar; Güneş modeli çok daha büyük olmalıdır.	Yanıt 1, 40 katın bulunması 2, 1,3 milyon katla karşılaştırma 2 puan.
c)	**Doğru değildir.** Güneş, Ay'dan çok daha büyüktür (çapı yaklaşık 400 katı), ama **Dünya'ya Ay'dan yaklaşık 400 kat daha uzaktır**. Uzak cisimler küçük görünür.	Görüş 1, uzaklıkla açıklama 4 puan.

7 Tam puan: 15

FB.5.1.4 · Hareketleri temsil eden canlandırma

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Yaklaşık 27 tur.** Ay'ın Dünya çevresindeki turu yaklaşık 27 gün sürer; her gün "Dünya" bir tur döner.	Sayı 3, gerekçe 2 puan.
b)	**Yaklaşık 365 tur.**	4 puan.
c)	**Kendi çevresinde döner**, **"Dünya"nın çevresinde dolanır**, "Dünya" ile birlikte **"Güneş"in çevresinde dolanır**. Dönme ve dolanma süreleri eşit olduğu için yüzü hep "Dünya"ya dönük kalır.	Her hareket 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	FB.5.1.2	FB.5.1.2	FB.5.1.3	FB.5.1.3	FB.5.1.3	FB.5.1.4	FB.5.1.4	
Puan	15	15	15	15	10	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 5. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Ay'ın özellikleri, veri kaydetme ve yorumlama

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Ay: **2, 5, 6** Dünya: **4, 8** İkisi de: **1, 3, 7** (3: ikisi de ışığı yansıtır. 7: Ay, Dünya ile birlikte Güneş'in çevresinde dolanır. 8: Dünya'nın uydusu Ay'dır; Ay'ın uydusu yoktur.)	Her doğru satır 1 puan.
b)	**Doğru değildir.** Kartta su **buz hâlindedir**; göl ve akarsu ise sıvı sudur. Buz yalnızca **kutuplara yakın, güneş görmeyen krater diplerindedir**; Ay yüzeyinde göl, akarsu ya da deniz yoktur.	Görüş 1, "buz hâlinde" gerekçesi 3, "yalnız gölgedeki krater diplerinde, yüzeyde sıvı su yok" gerekçesi 3 puan.

2 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Ay'ın dönme ve dolanma hareketleri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Kaan'ın çizimi (1. çizim).** Krater **her konumda Dünya'ya dönüktür**; bu yüzden Dünya'dan hep aynı yüz görünür.	Çizim 2, gerekçe 2 puan.
b)	**Dönmemektedir**; krater hep aynı yöne (sayfanın üstüne) bakar. Bu çizim doğru olsaydı Dünya'dan **Ay'ın farklı yüzleri** görülürdü; krater 2 numaralı konumda görünür, 4 numaralı konumda görünmezdi.	Dönmediğini söylemek 2, farklı yüzlerin görüleceğini açıklamak 2 puan.
c)	**Bir tur** döner. Ay'ın **dönme süresi ile dolanma süresi eşittir**.	Tur sayısı 2, sürelerin eşitliği 2 puan.
d)	**Selim'in düşüncesi yanlıştır.** 1 numaralı konumda Ay, Güneş ile Dünya'nın arasındadır; Dünya'ya bakmayan arka yüzü **Güneş'e döner ve aydınlanır**. Ay döndüğü için her yüzü sırayla ışık alır; arka yüz yalnızca Dünya'dan görünmez.	Görüş 1, 1 numaralı konumla açıklama 2 puan.

3 Tam puan: 20

FB.5.1.3 · Evre modeli ve yeni kanıt

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yeni ay → **R: hilal** → **T: ilk dördün** → **S: dolunay** → **P: son dördün**	Her kutu 2 puan: doğru harf 1, doğru evre adı 1.
b)	Yeni ayda Ay, Güneş ile Dünya'nın arasındadır; Dünya'nın gölgesi ise öbür tarafa düşer. **Gölge Ay'a ulaşmaz** ama Ay yine de karanlık görünür. Demek ki **evreleri Dünya'nın gölgesi oluşturmaz**.	Gölgenin Ay'a ulaşmadığı 3, modelin bu yüzden yanlış olduğu sonucu 2 puan.
c)	Ay ışık kaynağı değildir; **Güneş, Ay'ın her zaman yarısını aydınlatır**. Ay Dünya'nın çevresinde dolanırken **aydınlık yarının Dünya'dan görünen kısmı değişir**; evreler böyle oluşur.	Yarısının aydınlık olduğu 2, görünen kısmın dolanmayla değiştiği 3 puan.
d)	**Yaklaşık bir ay** (29-30 gün) sonra. Evreler düzenli olarak tekrar eder; **ay** zaman birimi bu tekrara dayanır.	Süre 1, zaman birimi 1 puan.

4 Tam puan: 20

FB.5.1.4 · Güneş, Dünya ve Ay modeli

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**boşlukta** **cm³ (santimetreküp)** **m³ (metreküp)** (dm³ vb. de kabul)	Her boşluk 1 puan.
b)	1: Taslakta **Ay, Dünya'dan büyük** çizilmiş. → Ay Dünya'dan **küçük** bir nesneyle gösterilmeli; Güneş en büyük kalmalı. 2: Ay, Güneş'e bağlı ayrı bir kolda **Güneş'in çevresinde** dolanıyor. → Ay **Dünya'ya bağlı** bir kola takılmalı; Dünya'nın çevresinde dolanırken onunla birlikte Güneş'in çevresinde de dolanmalı. 3: Notta **Güneş dönmüyor**. → Güneş ortada kalabilir ama **kendi ekseni etrafında dönmeli**.	Her kanıt 3 puan: yanlışı bulmak 1, doğru düzeltme 2.
c)	İki motor da **saatin dönme yönünün tersine** döner. (Kuzeyden bakıldığında Güneş'in dönmesi ve Dünya'nın dolanması saatin tersinedir.)	Her motor 2 puan.
d)	Gerçek oranlar gösterilemese de **büyüklük sırası** doğru olmalıdır: **Ay < Dünya < Güneş**.	Büyüklük sırası fikri 2, doğru sıralama 2 puan.

5 Tam puan: 15

FB.5.2.1 · Kuvvetin nitelikleri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **itme** · harekete geçirme 2. **itme** · yön değiştirme 3. **itme** (sıkma) · şekil değiştirme 4. **çekme** · yavaşlatma ya da durdurma	Her satırda itme / çekme 1, etki 1 puan.
b)	Örnekler: **mıknatıs** demir ataşı kendine çeker; **rüzgâr** yaprakları sürükler; **yer çekimi** daldaki elmayı düşürür; **akan su** taşları yuvarlar.	Canlı olmayan her doğru örnek 2 puan.
c)	Kuvveti **etkilerinden** tanırız: cisim harekete geçer, hızlanır, yavaşlar, durur, **yönü ya da şekli değişir**.	Etkiden söz etmek 3 puan.

6 Tam puan: 15

FB.5.2.1 · Dinamometre ve Newton

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Bir bölme: 10 ÷ 5 = **2 N**. Gösterge 30 çizgisinden 2 bölme aşağıda: 30 + 2 × 2 = **34 N**.	Bölme değeri 2, sonuç 2, birimi (N) yazmak 1 puan.
b)	Anahtarlık: **mavi** Bal kavanozu: **yeşil** Okul çantası: **turuncu**	Her doğru seçim 1 puan.
c)	Yay **kalınlaştıkça** dinamometrenin ölçebileceği **en büyük kuvvet artar**. Küçük kuvvetleri **ince yaylı mavi** dinamometre daha hassas ölçer.	İlişki 2, hassas dinamometre 2 puan.
d)	Mavi dinamometre en çok 2 N ölçer; çanta bu sınırı çok aştı. **Yayın esnekliği bozuldu**: esnek bir cisim kuvvet kalkınca eski hâline döner, bu yay dönmedi. Dinamometre **artık doğru ölçmez**.	Ölçüm sınırının aşılması ve esnekliğin bozulması 2, doğru ölçmeyeceği 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	FB.5.1.2	FB.5.1.2	FB.5.1.3	FB.5.1.4	FB.5.2.1	FB.5.2.1	
Puan	15	15	20	20	15	15	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 5. Sınıf Fen Bilimleri

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Ay'ın dönmesi ve sıcaklık verileri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Yaklaşık 15 gün.** 1. günden 15. güne kadar ölçümler "aydınlık", 16. günden sonra "karanlık" kaydedilmiş; 30. günde yeniden aydınlık başlamıştır.	Süre 2, tablodan gerekçe 3 puan. 14-15 gün kabul edilir.
b)	Ay kendi ekseni etrafındaki bir turunu **yaklaşık 27 gün 8 saatte** tamamlar. Bir yer, bu sürenin **yaklaşık yarısında Güneş'e dönük** kalır.	Dönme süresi 3, "yarısı gündüz" 2 puan.
c)	Dünya'nın **atmosferi** yorgan gibi ısıyı tutar ve sıcaklık farkını azaltır. Dünya kendi ekseni etrafında **yaklaşık 24 saatte** döner; gece ve gündüz kısa sürdüğü için yüzey çok ısınmaya ya da çok soğumaya zaman bulamaz.	Her neden 2,5 puan.

2 Tam puan: 15

FB.5.1.2 · Dönme ve dolanma

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Atlet **Ay'ı**, kule **Dünya'yı** temsil eder. Yüzün hep kuleye dönük olması, **Dünya'dan Ay'ın hep aynı yüzünün görülmesine** karşılık gelir.	Temsiller 2, gözlem 3 puan.
b)	**Doğru değildir.** Seyirciler atleti önden, yandan ve arkadan gördü; yani atlet **kendi çevresinde de döndü**. Ay da döner; dönme ve dolanma süreleri eşit olduğu için yüzü hep Dünya'ya dönüktür.	Görüş 1, seyirci gözlemiyle açıklama 4 puan.
c)	**2 dakika.** Ay'ın **kendi ekseni etrafında dönme süresi** ile **Dünya çevresinde dolanma süresinin** eşitliğine benzer.	Süre 2, iki sürenin adı 3 puan.

3 Tam puan: 15

FB.5.1.4 · Model bilgilerini değerlendirme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1: **D** · 2: **Y** · 3: **Y** · 4: **D** · 5: **Y**	Her doğru işaret 2 puan.
b)	2: Ay'ın çapı **Dünya'nın çapının dörtte birinden biraz fazladır**. 3: Güneş'in çapı Ay'ınkinin yaklaşık 400 katıdır, ama Güneş **Dünya'ya Ay'dan yaklaşık 400 kat daha uzaktır**. 5: **Güneş de kendi ekseni etrafında döner**.	Seçilen ifadenin doğru düzeltmesi 5 puan.

4 Tam puan: 20

FB.5.1.4 · Model tasarlama

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Güneş **merkezde** Dünya **Güneş'in çevresindeki yörüngede** Ay **Dünya'nın çevresindeki küçük yörüngede**. Dünya ve Ay'da kendi çevresinde dönmeyi, yörüngelerde dolanmayı gösteren oklar bulunur. Güneş'in kendi çevresinde döndüğü de gösterilebilir.	Güneş merkezde 2, Dünya yörüngesi 2, Ay yörüngesi 2, hareket okları 2 puan.
b)	Güneş: **büyük sarı top** (en büyük gök cismi). Dünya: **mavi tenis topu** (Güneş'ten çok küçük, Ay'dan büyük). Ay: **gri boncuk** (en küçük; çapı Dünya'nınkinin dörtte birinden biraz fazla).	Her doğru eşleştirme ve gerekçe 2 puan.
c)	Örnek: **Büyüklükler ve uzaklıklar ölçekli değildir** öneri: Güneş için çok daha büyük bir top seçmek ya da Güneş'in yalnızca bir parçasını göstermek. **Model hareket etmez** öneri: telden döndürülebilen bir kol yapmak.	Eksik 3, uygun öneri 3 puan.

5 Tam puan: 20

FB.5.2.1 · Dinamometre ile ölçme

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: 5 N ÷ 5 = **1 N** · B: 20 N ÷ 10 = **2 N** · C: 50 N ÷ 10 = **5 N**	Her doğru bölme değeri 2 puan.
b)	**12 N.**	4 puan.
c)	**A dinamometresi.** Elmanın ağırlığı A'nın ölçebildiği en büyük değerden küçüktür. A'nın **yayı ince** ve **bölme değeri küçük** olduğu için küçük kuvvetleri daha duyarlı ölçer.	Seçim 2, gerekçe 3 puan.
d)	A en çok 5 N ölçebilir; 40 N asılırsa **yay aşırı uzar ve esnekliğini kaybeder** (bozulur). Karpuz **C dinamometresiyle** ölçülmelidir.	Sonuç 3, doğru dinamometre 2 puan.

6 Tam puan: 15

FB.5.2.1 · Kuvvetin etkileri

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kaleci: **hareketi durdurma** · Hamur: **şekil değiştirme** · Bisiklet: **yön değiştirme** · Oyuncak araba: **harekete başlatma**	Her doğru etki 2 puan.
b)	**Doğru değildir.** Yiğit duvara **kuvvet uygulamıştır** kuvvet **her zaman hareket oluşturmaz**. Duvarın hareket etmemesi, kuvvet uygulanmadığını göstermez.	Görüş 1, açıklama 3 puan.
c)	**Dinamometre** ile ölçülür, **Newton (N)** ile ifade edilir.	Araç 2, birim 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	FB.5.1.2	FB.5.1.2	FB.5.1.4	FB.5.1.4	FB.5.2.1	FB.5.2.1	
Puan	15	15	15	20	20	15	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Sosyal Bilgiler

5. Sınıf • Yazılı Provaları • Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 6 soru
Senaryo 2 7 soru
Senaryo 3 7 soru
Senaryo 4 6 soru
Senaryo 5 6 soru

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 1 · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Dedesi: **aile, torun**. Öğretmeni: **okul voleybol takımı, takım kaptanı**. Arkadaşı: **doğa kulübü, ilk yardım sorumlusu (üye)**. Kız kardeşi: **aile, ağabey**.	Her hücre 1 puan.
b)	Bir kişi **aynı anda birden çok gruba** dâhildir ve **birden çok role** sahiptir. Herkes Doruk'u **kendi grubundaki rolüyle** tanıdığı için cevaplar farklıdır.	Birden çok rol 2, gruba göre değişme 1 puan.
c)	**Doğru değildir.** Rol, kişinin kendisi değil **gruptaki görevidir**. Okul takımındaki kaptanlık **evde ayrıcalık sağlamaz**; Doruk evde ağabeydir ve kardeşine örnek olma sorumluluğu vardır.	Karar 1, gerekçe 3 puan.

2 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Sanat: **2, 8** Müzik: **1, 7** Yemek: **3** Giyim: **4** Kutlama: **5** Gelenek ve görenek: **6**	Her doğru yerleştirme 1 puan.
b)	Elle tutulabilen: **çini tabak, yelek, taş köprü** (keşkek de kabul). Elle tutulamayan: **türkü, ninni, şenlik ve bayram, misafire ikram**.	Her doğru öge 1 puan.
c)	Kültürel ögeler toplumun **kimliğini** taşır. Kuşaktan kuşağa aktarıldıkça **yaşar ve güçlenir**; aktarılmazsa unutulur.	3 puan.

3 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. Olay: **alay etme, dışlama**; **kırgınlık, utanç, yalnızlık**; **Lina sınıftan uzaklaşır, dışlanır**. 2. Olay: **ilgi gösterme, tanımaya istekli olma**; **değerli ve güvende hissetme, mutluluk**; **dostluk kurulur, ortak pano hazırlanır**.	Her hücre 1 puan.
b)	Saygı gösterilen yerde **güven, dostluk ve iş birliği** artar; insanlar kendini **değerli** hisseder. Saygı gösterilmeyen yerde **kırgınlık ve dışlanma** olur, birlik zayıflar.	Her etki 2 puan.
c)	**Doğru değildir.** Saygı **benzemek zorunda olmak değildir**; kendi değerlerimizi yaşatırken başkalarının değerlerine de saygı gösteririz.	Karar 1, gerekçe 2 puan.
d)	İkisi de **aile bağlarını güçlendirir**; aileler sofrada buluşur, birlikte hazırlar ve paylaşır.	2 puan.

4 Tam puan: 20

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	I **Y** II **D** III **Y** IV **D** V **Y** VI **D**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Yardımlaşmada çoğu zaman **bir taraf yardım eder, diğeri alır**. Dayanışmada **topluluğun bütünü ortak amaç için** birlikte hareket eder; herkes hem destek verir hem destek bulur.	Her kavram 2 puan.
c)	**İmece**. Örnek: **okul bahçesini birlikte temizlemek**, sınıfça fidan dikmek, kütüphaneyi birlikte düzenlemek.	Ad 2, örnek 2 puan.
d)	Yardım alan: **ihtiyacı karşılanır, yalnız olmadığını hisseder**. Yardım eden: **sorumluluk alır, başkalarının durumunu anlamayı öğrenir**. Toplum: **güven artar, birlik ve beraberlik güçlenir**.	Her satır 2 puan.

5 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Çırak → kalfa → usta**. Değerler: **doğruluk, cömertlik, güvenilirlik** (herhangi ikisi).	Sıra 2, değerler 2 puan.
b)	Herhangi ikisi: **çeşme** (su), **han** (yolcuların konaklaması), **hastane** (sağlık), **aşevi** (yoksulların beslenmesi).	Her yapı ve ihtiyacı 2 puan.
c)	İkisi de **dayanışmayı** ve toplumsal birliği güçlendirmiş, insanların **ihtiyaçlarını karşılamıştır**.	4 puan.
d)	**Sivil toplum kuruluşu (STK)**. Örnek: **Türk Kızılay** ya da bir dernek, vakıf.	Ad 2, örnek 1 puan. AFAD devlet kurumudur, kabul edilmez.

6 **Tam puan: 20** SB.5.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **Bolu** (2) **Bilecik** (3) **Kütahya** (4) **Afyonkarahisar** (5) **Konya** (6) **Ankara**	Her boşluk 1 puan.
b)	Su kaynağı: **Porsuk Çayı**. Tarihî mekân: **Odunpazarı evleri**.	Her satır 2 puan.
c)	Bütün iller Türkiye'nin içindedir; bu anlatım Eskişehir'i **ayırt ettirmez**. Göreceli konum, bir yeri **çevresindeki yerlere, yönlere ve uzaklıklara bağlayarak** anlatmaktır.	Neden 2, tanım 2 puan.
d)	**Batı**	2 puan.
e)	Yön, **bakış noktasına göre** değişir. Aynı il bir yere göre kuzeyde, başka bir yere göre doğuda olabilir; "neye göre" söylenmezse anlatım **yanlış anlaşılır**.	4 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.5.1.1	SB.5.1.2	SB.5.1.2	SB.5.1.3	SB.5.1.3	SB.5.2.1	
Puan	15	15	15	20	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 2 · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **Hayır** 2 **Evet** 3 **Evet** 4 **Hayır** 5 **Evet** 6 **Hayır**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Yolcular **birbirini etkilemez**; ortak bir amaçları, iletişimleri ve kuralları yoktur. Örnek durum: **birlikte okul gezisine giden bir sınıf** ya da otobüste birlikte maça giden bir takım.	Neden 2, örnek 2 puan.
c)	Herhangi üçü: **ortak amaç** (satranç öğrenmek, turnuvaya katılmak), **iletişim**, **kurallar** (oyun kuralları, toplantı saati), **roller** (kaptan, üye).	Her özellik 1 puan.
d)	**Aile**	2 puan.

2 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Sınıf başkanı: hak **sınıfı temsil etmek, söz almak**; sorumluluk **arkadaşlarının görüşünü tarafsız iletmek**. Nöbetçi: hak **görev için gerekli izni almak**; sorumluluk **görevini zamanında, eksiksiz yapmak**. Nota sorumlusu: hak **gruptan destek istemek, görüş bildirmek**; sorumluluk **notaları zamanında getirmek, korumak**.	Her hücre 1 puan; mantıklı başka cevaplar kabul edilir.
b)	Prova yapılamamış, **grubun hazırlığı aksamıştır**. Bir rolün sahibi görevini aksatırsa **grubun bütünü etkilenir**; grubun başarısı, üyelerin rollerini görev bilinciyle yapmasına bağlıdır.	Etki 2, ilişki 2 puan.
c)	Futbol takımı: **kaleci, kaptan, savunma oyuncusu**. Koro: **şef, solist, koro üyesi**. Amaç değişince **roller de değişir**.	Her örnek 1, açıklama 1 puan.
d)	Hak ve sorumluluk **birbirini tamamlar**; hakkından yararlanan kişi sorumluluğunu da yerine getirmelidir.	2 puan.

3 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Görev paylaşımı** (buğdayı ayıklama, odun taşıma) ve **birlikte paylaşma** (komşu köylerle aynı sofrada yemek); usta ile çırağın buluşması da kabul edilir.	Her yön 2 puan.
b)	**Yemek** (kutlama ya da gelenek de kabul). Yalnızca bir yemek değildir; insanlar arasında **paylaşma ve birlik** duygusunu besler.	Başlık 1, açıklama 3 puan.
c)	Bilgi **kuşaktan kuşağa aktarılır**; usta bilgisini öğretmezse gelenek **unutulur**, öğretirse **yaşamaya devam eder**.	4 puan.
d)	Öğrencinin yaşadığı yerden uygun bir örnek (bayram ziyaretleri, yöresel şenlik, halk oyunları, imece) ve insanları nasıl bir araya getirdiği.	Örnek 1, açıklama 2 puan.

4 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Dil: **Türkçe**. Mimari: **Büyük Han, Osmanlı çeşmeleri**. Sözlü kültür: **masallar** (atasözleri, fıkralar) her iki sütunda. Gelenek: **büyüklerin elini öpmek, misafire ikram** her iki sütunda.	Her boşluk 1 puan.
b)	Ada **1571'de Osmanlı yönetimine** girmiş, **Anadolu'dan Türk aileler** adaya yerleşmiştir. Türkçe ve Anadolu gelenekleri böylece adada kök salmış, **kuşaktan kuşağa** yaşatılmıştır.	4 puan.
c)	Yapı **korunur ve yaşar**; el sanatları ve etkinlikler sayesinde mirası **yeni kuşaklar da tanır**.	3 puan.
d)	Örnek: **kardeş okul projesi**, mektuplaşma, ortak masal ya da kültür şenliği düzenlemek.	2 puan.

5 Tam puan: 10

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Devlet kurumu: **AFAD, Millî Eğitim Bakanlığı**. STK: **Türk Kızılay, Sokak Hayvanlarını Koruma Derneği, çevre vakfı**.	Her doğru yerleştirme 1 puan.
b)	**İş birliği** sayesinde yardım **daha hızlı ve düzenli** ulaşır; ihtiyaçlar daha iyi karşılanır.	3 puan.
c)	**Kan bağışı** (afet ya da sosyal yardım da kabul).	2 puan.

6 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Örnek: **Huzurevindeki büyüklerin neye ihtiyacı var? Bu ihtiyacın nedeni ne olabilir?** Yardımlaşma ve dayanışma buna nasıl çözüm olur?	Her soru 2 puan.
b)	Herhangi ikisi: **öğretmen**, **okul idaresi**, **huzurevi yönetimi**, veliler; izin almak ve **gerçek ihtiyacı öğrenmek** için.	Her kişi ya da kurum ve nedeni 2 puan.
c)	Büyüklerin **izni** alınmalı, kişisel bilgileri paylaşılmamalıdır; çünkü **mahremiyet ve onur korunmalıdır**.	Dikkat 2, neden 2 puan.
d)	**"Neyi iyi yaptık, neyi geliştirebiliriz?"** Bu soru, sonraki projede **hataların tekrarlanmamasını** sağlar.	Soru 2, yarar 1 puan.

7 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Herhangi üçü: **komşuların evleri birlikte temizlemesi**, **kadınların çorba pişirmesi**, **gençlerin yolları temizlemesi**, **okulun spor salonunu açması**.	Her davranış 2 puan.
b)	İnsanlar arasında **güven artar**, **birlik ve beraberlik güçlenir**; insanlar **umutlanır**, köy daha hızlı toparlanır.	Her etki 2 puan.
c)	Zor durumdaki aileler **yalnız kalır**, temizlik ve onarım **uzun sürer**, toplumsal bağlar zayıflardı.	3 puan.
d)	Örnek: öğretmen ve veliler gözetiminde **yardım kampanyası** düzenlemek, temizlik malzemesi ya da kırtasiye toplamak.	2 puan; güvenliği göz ardı eden öneri puan almaz.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	SB.5.1.1	SB.5.1.1	SB.5.1.2	SB.5.1.2	SB.5.1.3	SB.5.1.3	SB.5.1.3	
Puan	15	15	15	15	10	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 3 · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **Amaca göre roller dağıtılır.** (2) **Grup amacına ulaşır, birlik güçlenir.**	Her boşluk 2 puan.
b)	Etkiler: **gözlem gecesine az kişi katılır**, **kulübün amacı aksar**, diğer üyelerin emeği boşa gider. Eda, **görevini zamanında yapmalı**, yapamayacaksa **kulübe önceden haber vermeliydi**.	Her etki 2, öneri 2 puan.
c)	Örnek roller: **malzeme sorumlusu**, **köşe tasarımcısı**, bahçe düzenleme ekibi. **Amaç değişince roller de değişir**; grubun amacı hangi rollere ihtiyaç olduğunu belirler.	Her rol 1, açıklama 3 puan.

2 Tam puan: 10

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Öğretmenler: **her dersin ayrı öğretmeni vardır**. Okuldaki yeri: **okulun en küçükleri arasındadır**. Gruplar ve roller: **yeni arkadaşlar, yeni kulüpler ve yeni görevler** gelir; bazı arkadaşlar başka okullara gider.	Her boşluk 2 puan.
b)	Öğrenci değişimin **doğal** olduğunu bilir, yeni gruplara katılmaya ve **yeni rolleri üstlenmeye** hazır olur. Örnek: Yeni bir kulübe önce üye olarak katılıp zamanla **temsilci olmak**.	Açıklama 2, örnek 2 puan.

3 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A: **Japonya**, **yemek**. B: **Gana**, **sanat** (el sanatı; giyim de kabul). C: **Türkiye ve diğer altı ülke**, **gelenek ve görenek**.	Her hücre 1 puan.
b)	A: İkisi de aileleri sofrada buluşturur, **aile bağlarını güçlendirir**. B: İkisinde de **el emeği kuşaktan kuşağa** aktarılır.	Her benzerlik 2 puan.
c)	Kültürel ögelerin **birden çok toplum tarafından paylaşılabildiğini**, ülkeler arasında **ortak bağlar** bulunduğunu gösterir.	3 puan.
d)	**Farklılıkları ve benzerlikleri** görürüz, başka kültürlere **saygı** duymayı öğreniriz.	2 puan.

4 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Hazırlanış: Figürler **deve ya da sığır derisinden kesilip boyanır**. Oynanış: Figürler **arkadan ışık verilen beyaz perdeye** tutulur, gölgeleri konuşmalarla canlandırılır.	Her adım 2 puan.
b)	Elle tutulabilen: **figürler, perde**. Elle tutulamayan: **esprili konuşmalar, hikâyeler, oynatma bilgisi**.	İlki 1, ikincisi 2 puan.
c)	1. cevap: Örnek: **“Komşumuzu tanıyalım, bayramını sorup kendi bayramımızı da anlatalım.”** 2. cevap: Örnek: **“Güven ve dostluk artar, mahallemizde birlik güçlenir.”**	Her cevap 3 puan; saygı ve birlikte yaşama vurgusu aranır.
d)	Örnek: **figür yapma atölyesi**, okul gösterisi, Karagöz kulübü.	2 puan.

5 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1 **ihtiyaç saptama** 2 **kaynak belirleyici** 3 **yönetici** 4 **kampanya sorumlusu** 5 **faaliyet yürütücüleri**	Her doğru cevap 1 puan.
b)	Örnek: **İşler karışır, bazı işler iki kez yapılır, bazıları hiç yapılmaz**; **tartışma çıkar**, proje gecikir.	Her sonuç 2 puan.
c)	**Gerçek ihtiyacı** belirlemek için; aksi hâlde işe yaramayan oyuncaklar toplanabilir.	3 puan.
d)	Çocukların **sağlığı ve güvenliği** için; ayrıca yardım alanların **onurunu korumak** için.	İlk gerekçe 2, ikinci 1 puan.

6 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Ekmeği kimin ödediği bilinmez**; ödeyen kişi teşekkür ya da karşılık beklemez.	3 puan.
b)	Yardım alan kişinin **onuru korunur**; kimse mahcup olmaz, ihtiyacı olan rahatça yararlanır.	4 puan.
c)	Mahallede **güven artar**, insanlar **yalnız olmadığını hisseder**, **birlik ve beraberlik** güçlenir.	Her etki 2 puan.
d)	Örnek: **“askıda kırtasiye” panosu**; isteyen fazladan defter ya da kalem bırakır, ihtiyacı olan kimseye görünmeden alır.	Öneri 2, işleyiş 2 puan.

7 Tam puan: 15

SB.5.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Su kaynağı: **Karadeniz**. Yeryüzü şekli: **İnceburun**. Komşu iller: **Kastamonu, Çorum, Samsun**. Tarihî mekân: **Sinop Kalesi**.	Her hücre 1 puan.
b)	**Kuzeybatı**. Değişen ilin yeri değil **bakış noktasıdır**; yön, **neye göre bakıldığına** bağlıdır.	Yön 2, açıklama 2 puan.
c)	İlin çevresiyle ilişkisi değişir; anlatıma **yeni bir su kaynağı (göl)** eklenir. Göreceli konum **zamanla değişebilir**.	3 puan.
d)	Örnek: **“Tarihî eserlere zarar vermemeliyiz; bu miras hepimizin.”** Zarar gören ipucu: **tarihî mekân**.	Söylenecek söz 2, ipucu 2 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	7	Toplam
Çıktı	SB.5.1.1	SB.5.1.1	SB.5.1.2	SB.5.1.2	SB.5.1.3	SB.5.1.3	SB.5.2.1	
Puan	15	10	15	15	15	15	15	**100**
Aldığım								

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 4 · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 20

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Pazartesi: **okul (sınıf) grubu, nöbetçi**. Çarşamba: **aile, abla**. Perşembe: **arkadaş grubu, arabulucu**. Cumartesi: **sosyal sorumluluk grubu, kampanya sorumlusu** (gönüllü de kabul).	Her doğru grup 1, her doğru rol 1 puan.
b)	Benzerlik: İkisinde de **başkalarına yardım eder ve görevini zamanında yapması beklenir**. Farklılık: **Nöbetçilik sınıfta sırayla verilen, belirli günlerdeki bir görevdir**; **ablalık ailede her gün süren bir roldür**.	Benzerlik 2, farklılık 2 puan.
c)	**Yeni bir sınıfa ve yeni bir arkadaş grubuna** katılır. **Kulüp ya da takım gibi yeni gruplara** girebilir; sınıf başkanı, kulüp üyesi gibi **yeni roller** alabilir. Ders ve ödev artınca **sorumlulukları da artar**.	Her uygun değişiklik 2 puan.
d)	Örnek: **Ekibe önceden haber verip afişleri cuma akşamı hazırlar** ya da görevini bir ekip arkadaşıyla değiştirir. Gerekçe: **Bir gruptaki rolü, diğer gruptaki sorumluluğunu ortadan kaldırmaz**; haber vermek ekibin işinin aksamasını önler.	Uygulanabilir öneri 2, gerekçe 2 puan.

2 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kimono: **giyim**, benzer örnek **bindallı ya da yöresel kıyafetlerimiz**. Dombra: **müzik**, benzer örnek **bağlama (saz)**. Pizza: **yemek**, benzer örnek **pide ya da lahmacun**.	Her doğru başlık 1, her uygun benzer örnek 1 puan.
b)	**Melis.** Kaan'ın tutumu **başka kültürleri küçümser**; karşısındakini kırar, insanlar arasında **önyargı ve uzaklık** doğurur, birlikte yaşamayı zorlaştırır.	Seçim 1, olumsuz etki 3 puan.
c)	Örnek slogan: **"Farklı renkler, tek bahçe: Saygıyla birlikteyiz!"** Görseller: **farklı kıyafetlerle el ele çocuklar**, **farklı ülkelerin çalgıları ya da yemekleri bir arada**.	Saygı ve birlik iletisi taşıyan slogan 3, her uygun görsel 1 puan.

3 Tam puan: 15

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Kültürel benzerlikler: **ortak dil Türkçe**, **bayramlarda büyükleri ziyaret etme geleneği**. Tarihî bağ: İki ülkede de **Osmanlı döneminden kalan benzer hanlar** vardır; Kıbrıs **1571'de Osmanlı yönetimine** geçmiştir, **ortak bir tarihimiz** vardır.	Her benzerlik 2, tarihî bağ 2 puan.
b)	Örnek: **Onun bayram ve yemek geleneklerini merakla sorarım**, ben de ilimin bir geleneğini anlatırım. Etkisi: **Kendini kabul görmüş hisseder**; aramızda **güven ve dostluk** oluşur, birbirimizi daha iyi anlarız.	Davranış 2, etki 2 puan.
c)	Örnek: **Karagöz:** Hacivat, Lefkoşa'da da Türkçe konuşuluyor mu? **Hacivat:** Elbette! İki ülkenin resmî dili de Türkçedir. **Karagöz:** Bayramda orada da büyükler ziyaret ediliyor mu? **Hacivat:** Evet; ortak geleneklerimiz bizi birbirimize bağlar.	Karttan doğru iki bilgi 2, saygı ve birlik iletisi 2, dört satırlık akış 1 puan.

4 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1. **Yaşa uygun olmayan kitaplar toplandı**: Neden: **ihtiyaç saptanmadı**, duyuruda hangi kitapların gerektiği yazılmadı. 2. **Yırtık kitaplar geldi**: Neden: **kitapların sağlam olması gerektiği belirtilmedi**. (**Koliler geç ulaştı**: takvim yapılmadı da kabul.)	Her sorun 1, nedeni 2 puan.
b)	Örnek: **"1-4. sınıf öğrencilerine uygun hikâye kitapları"** ve **"Sağlam, yırtık olmayan kitaplar"**; **son teslim tarihi** de kabul. İyileştirme: Toplanan kitaplar **gerçek ihtiyaca uygun** olur, ayıklama ile zaman kaybedilmez.	Her bilgi 2, açıklama 1 puan.
c)	Örnek: **Yetişkin romanlarını halk kütüphanesine ya da huzurevine bağışlamak**; yırtık kitapları onarıp okul kütüphanesine koymak, onarılamayanları kâğıt geri dönüşümüne vermek. Yararı: **israf önlenir**, kitaplar başka ihtiyaç sahiplerine ulaşır.	Öneri 2, yararı 2 puan.

5 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	A'nın zayıf yönü: **Huzurevine gitmek için ulaşım, okul izni ve veli gözetimi gerekir**; ziyaret saatleri sınırlıdır. B'nin güçlü yönü: **Okulda, kolayca ve masrafsız yapılır**; küçüklerin okuma sevgisini artırır.	Her uygun cevap 2 puan.
b)	**Uygun değildir**; müzakerede **farklı görüşler dinlenir ve ortak karar herkesçe benimsenir**. Yollar: **Her fikir gerekçesiyle dinlenip güçlü ve zayıf yönler karşılaştırılır**; **fikirler birleştirilir** ya da **gerekçeli konuşmalardan sonra oylama yapılır**.	Değerlendirme 1, her uygun yol 2 puan.
c)	Örnek: **Huzurevindeki büyükler, okul idaresi ve velilerin gözetiminde okula davet edilir; anasınıfı öğrencilerine masal ve anı anlatır, öğrenciler anıları deftere yazar.** Etkinlik **okulda ve ders saatinde** planlandığı için **ulaşım sorunu azalır, masallar yarım kalmaz**.	İki güçlü yönü birleştiren fikir 3, zayıf yönü gidermeyi açıklama 3 puan.

6 Tam puan: 20

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yukarıdan aşağıya: **3 – 4 – 1 – 5 – 2**. (İhtiyacı öğrenme → görev dağılımı ve plan → izin → uygulama → değerlendirme)	Her doğru numara 1 puan.
b)	Kaynak belirleyici: **Kutuya girecek malzemelerin listesini çıkarır, nereden sağlanacağını belirler** (veliler, okul-aile birliği, bağış). Kampanya sorumlusu: **Okul panosu için afiş ve duyuru hazırlar**, diğer sınıfları malzeme bağışına çağırır.	Her uygun iş 3 puan.
c)	Örnek: **Okul idaresi**: izin ve gönderim desteği. **Kardeş okulun öğretmeni**: öğrencilerin ihtiyaçları. **Veliler**: malzeme desteği ve gözetim. Okul-aile birliği de kabul.	Her kişi ya da kurum ve uygun istek 2 puan.
d)	Örnek: **Görevler ilgi ve yeteneğe göre konuşularak ya da sırayla dağıtılır**; **görev üstlenmeyen arkadaşa ilgisine uygun bir görev önerilir** ve fikri sorulur. Katkı: **Herkes rolünü yapınca grup uyumlu çalışır**, proje zamanında biter.	Her uygun öneri 2, katkı 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.5.1.1	SB.5.1.2	SB.5.1.2	SB.5.1.3	SB.5.1.3	SB.5.1.3	
Puan	20	15	15	15	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.

Çözümler ve Puanlama

Senaryo 5 · 5. Sınıf Sosyal Bilgiler

Toplam 100 puan

Tam puan: maddedeki bütün ölçütler karşılanır. **Kısmi puan:** tablodaki ölçütlere göre verilir. **Sıfır puan:** cevap boş bırakılır ya da ölçütlerin hiçbiri karşılanmaz. Örnek cevaptan farklı ama doğru ve gerekçeli cevaplar da tam puan alır.

1 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Amaç: **satranç öğrenmek, turnuva düzenlemek**. İletişim: **her salı kütüphanede toplanıp planı konuşmak**. Kurallar: **zamanında gelmek, sessiz olmak, taşları kutusuna koymak**. Roller: **temsilci, turnuva sorumlusu, malzeme sorumlusu, üye**.	Her hücre 2 puan.
b)	Örnek: **aile: ağabey ya da kardeş**; **sınıf: öğrenci ya da sınıf başkanı**; spor takımı: oyuncu.	Her grup ve rol 2 puan.
c)	**Taşlar kaybolur**, bir sonraki toplantıda **oyun başlayamaz**; kulübün amacı aksar, malzeme sorumlusunun işi zorlaşır.	3 puan.

2 Tam puan: 15

SB.5.1.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	07.30: **aile**, **abla**. 10.00: **sınıf**, **nöbetçi öğrenci**. 15.30: **voleybol takımı**, **kaptan**. 19.00: **mahalle kütüphanesi gönüllüleri**, **gönüllü**.	Her hücre 1 puan.
b)	**Değişmez.** Sorumluluklar **kişiye değil role** bağlıdır; kaptan kim olursa olsun takımı toplar, ısınmayı yaptırır.	Cevap 1, gerekçe 3 puan.
c)	Örnek: **Önceden kütüphaneye haber verip** görevini başka bir güne almalı ya da yerine bir gönüllü bulmalı; **sorumluluklarını dengelemelidir**.	3 puan.

3 Tam puan: 20

SB.5.1.2

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	1: **saygılı**, **yemek**. 2: **saygılı**, **gelenek ve görenek**. 3: **saygısız**, **yemek**. 4: **saygılı**, **müzik**.	Her hücre 1 puan.
b)	**Kırgınlık** ve **dışlanma** yaşanır; güven ve dostluk azalır, sınıfta **birlik bozulur**.	Her etki 2 puan.
c)	Örnek: **“Tatmadan karar vermeyelim; az acılı bir tarif de seçebiliriz. Her yörenin yemeği şenliğin parçası.”**	3 puan; saygılı dil ve uzlaşma aranır.
d)	Her yörenin ögesi bir araya gelince **kültürel zenginlik** ortaya çıkar; bu ögeler bizi ayırmaz, **ortak kültürümüzün parçasıdır**.	3 puan.
e)	Örnek: Elle tutulan: **kilim, yöresel yemek, işlemeli yelek**. Elle tutulamayan: **türkü, masal, misafire ikram geleneği**.	Her öge 1 puan.

4 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	Yardımlaşma: **1, 4, 6**. Dayanışma: **2, 3, 5**.	Her doğru işaret 1 puan.
b)	Birçok kişi **bir araya gelip el birliğiyle** bir işi görüyor. Örnek: **okul bahçesini birlikte temizlemek**, mahallede ağaç dikmek.	Açıklama 2, örnek 2 puan.
c)	Örnek: **“Paylaşmayalım.”** Gerekçeler: **ailenin izni yoktur**, **kişisel bilgiler izinsiz paylaşılmaz**, yardım alanın **onuru korunmalıdır**.	Söylenecek söz 1, her gerekçe 2 puan.

5 Tam puan: 15

SB.5.1.3

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	**Afişler zamanında asıldı**; **80 öğrenci katıldı**; 6 yem evi asıldı.	Her cevap 2 puan.
b)	Örnek: Yem evi sayısı hedefin altında kaldı → **malzemeyi erkenden toplamak**. Tahtalar geç toplandı → **malzeme için daha erken duyuru yapmak**. Aynı malzeme iki kez alındı → **gruplar arası haberleşme listesi tutmak**.	Her sorun 1, her öneri 2 puan.
c)	**Yönetici**; grupların birbirinden haberdar olmasını sağlamak yöneticinin görevidir.	2 puan.
d)	**Broşür hazırlamak**, **kısa video çekmek**; okul panosunda sergi açmak.	Her yol 1,5 puan.

6 Tam puan: 20

SB.5.2.1

	Örnek cevap	Kısmi puan ölçütü
a)	(1) **Ağrı** (2) **İran** (3) **Bitlis** (4) **Hakkâri** (5) **Siirt ve Şırnak**	Her boşluk 1 puan.
b)	Su kaynağı: **Van Gölü**. Yeryüzü şekli: **Erek Dağı**. Tarihî mekân: **Van Kalesi**.	Her hücre 1 puan.
c)	Benzerlik: İkisi de **bir su kaynağının kıyısındadır**, ikisinin de **simgesi bir kaledir**. Farklılık: **Sinop denize, Van göle kıyıdır**; **Van'ın komşuları arasında bir ülke vardır**.	Benzerlik 2, farklılık 2 puan.
d)	**Batı.**	2 puan.
e)	Van'ın **çevresiyle ilişkisi değişir**; ulaşım ipucu yenilenir. Göreceli konum **zamanla değişebilir**.	3 puan.
f)	Komşular için **mülki idare haritası**, Erek Dağı için **fiziki harita**; fiziki haritada **kahverengi tonlar yüksek yerleri** gösterir.	Her harita 1, gerekçe 1 puan.

Kendimi Değerlendiriyorum

Puanınızı soru soru yazın. Puan kaybettiğiniz sorunun öğrenme çıktısını genel tekrar kitapçığından yeniden çalışın, sonra o soruyu yeniden cevaplayın.

Soru	1	2	3	4	5	6	Toplam
Çıktı	SB.5.1.1	SB.5.1.1	SB.5.1.2	SB.5.1.3	SB.5.1.3	SB.5.2.1	
Puan	15	15	20	15	15	20	**100**
Aldığım							

85–100 puan: Yazılıya hazırsınız. Kısmi puan aldığınız maddelerde ölçütü bir kez daha okuyun.

70–84 puan: Çok iyi. Puan kaybettiğiniz çıktıları kitapçıktan bir kez daha çalışın.

50–69 puan: Temel sağlam. Yanlış maddeleri çözümle karşılaştırın, sonra soruyu yeniden yazın.

0–49 puan: Genel tekrar kitapçığının ilgili bölümünü baştan çalışın, sonra bu senaryoyu yeniden çözün.